

ökológiai paranoia

Világvége-komédia

FLISAR, Evald
„A szerszám”
(Gállos Orsolya ford.)
Magyar Lettre
Internationale, 42

Személyek:
■ Joe Orton, 25
■ Elvira, 48
■ Meierhold, 55
■ Konjevič, 50

Helyszín:
előváros, bárhol a világon

A történet ideje:
ma,
holnap,
holnapután

Thank you for the inspiration, Joe Orton, dead since 1967. Lucky you!

A drámát gyorsan és balálos komolysággal kell játszani!

ELSŐ FELVONÁS

1. kép

Egy szoba. Hátral a folyosóra nyíló ajtó, jobbra egy ablak, balra a másik szoba ajtaja. A folyosóra nyíló ajtó mellett, a falon, nagy falitükör. Haveró, karosszék, asztalka, kis szekrény, komód. A komódon két rakás régi folyóirat. A kis szekrényen ódivatú rádió. Minden vedlett, elhanyagolt.

A sötétben fölhangzik a rádió: „A csendes-óceáni Tuvalu szigetcsoport képviselői megállapodást írtak alá az új-zélandi kormánnyal a nyolc atollból álló államocskára teljes lakosságának Új-Zélandra költözéséről. Ez a trópusi paradicsom, a homokos strandjaival és pálmáültetvényeivel csupán öt méteres tengerszint fölötti magasságban fekszik. Az üvegházhatás következtében a tenger szintje azonban még ebben az évszázadban várhatóan hét méterrel megnő majd. A tuvaluiak szeretnék idejekorán biztosítani magukat. Ezt meg is engedhetik maguknak, hiszen alig ezren vannak. De vajon hova költözhetnének Florida vagy a százmillió Banglades lakosai, akiket szintén elönt majd az ár, még mielőtt teljesen elolvadna a Grönlandot borító jég? A vélemények természetesen megoszlanak, hogy mikor érjük el azt a pontot, ahonnan többé nincs visszaút...”

A hír elhangzása közben a szín lassan kivilágosodik. Joe Orton bejön a másik szobából. Furcsán tekert cigarettát szív, nyilvánvalóan basis van benne. Lebunyja a szemét, és élvezettel megszívja. Lassan a rádióhoz megy, és kikapcsolja.

JOE ORTON ■ Bla-bla-bla. Visszamegy a másik szobába, becsapja az ajtót.

A folyosóról belép Elvira. Meierhold követi.

ELVIRA ■ Nem nagy. De kényelmes.

Meierhold a szobát szemléli.

MEIERHOLD ■ Ez lenne az?

ELVIRA ■ Nem valami lelkes.

MEIERHOLD ■ És a földszinten? Szeretem, ha a szobából egyenesen a kertre nyílik az ajtó.

ELVIRA ■ Az csak a hálószobából lenne lehetséges. De... *Tetőtől talpig végigméri a férfit.*

MEIERHOLD ■ Természetesen. Nem várhatom el csak úgy... *Szemét gyorsan végigfuttatja a nő idomáin.*

ELVIRA ■ Egyelőre az ablakból nézheti a kertet.

Meierhold az ablakhoz lép, kinéz. Megfordul.

MEIERHOLD ■ A fürdőszoba?

ELVIRA ■ A hálószobám mellett.

MEIERHOLD ■ Hetente legalább egyszer szeretnék letusolni.

ELVIRA ■ Akár naponta is. Az ajtót, sajnos, nem lehet bezárni. De nincs szándékomban bemenni. Különösen akkor nem, ha férfi tusol odabent.

Rámosolyog a férfitra, inkább émeletlenül, mint csábítóan.

MEIERHOLD ■ Ön naponta tusol?

ELVIRA ■ A személyes higiénia kifejezetten fontos számomra.

MEIERHOLD ■ Helyes.

ELVIRA ■ Hisz tudja, milyen erkölcstelen lett a világ. Ha már disznó dolgokat kell csinálnunk, legalább mi legyünk tiszták, miközben megteszük.

Meierhold meglepődik a nő kijelentésén.

MEIERHOLD ■ Megkérdezhetem, mi a végzettsége?

ELVIRA ■ Végzős vagyok az általános iskolában.

MEIERHOLD ■ Gratulálok!

ELVIRA ■ Az utolsó iskolai évemet javítóintézetben töltöttem.

MEIERHOLD ■ És? Megjavult?

ELVIRA ■ Van, amihez idő kell.

MEIERHOLD ■ És abból egyre kevesebb van a világon, ugyebár.

ELVIRA ■ És Ön? Gondolom, magiszter, prof, doktor.

MEIERHOLD ■ És ez az ajtó?

ELVIRA ■ Hogy az?... Hogy is mondjam... az az ajtó... Egyfajta... kamrába vezet.

MEIERHOLD ■ Megnézhetem?

ELVIRA ■ Hogy most? Nem alkalmas.

MEIERHOLD ■ Miért?

ELVIRA ■ Zárva van.

MEIERHOLD ■ És a kulcsa?

ELVIRA ■ Igaza van. Hozom. Remélem, megtalálom.

Elvira zavartan kimegy a folyosóra vezető ajtón. Meierhold visszalép az ablakhoz, orrát az üveghez nyomja, a kertet nézi. A bal oldali ajtó kinyílik, belép Joe Orton. Meglátja Meierholdot. Az őt nem veszi észre. Joe Orton lábujjhegyen hozzálopakodik.

JOE ORTON ■ Búúúúúúú! *Meierhold villámgyorsan megpördül, jobb kezével a zakója alá nyúl, mintha a fegyveréhez kapna.* Maga kicsoda?

MEIERHOLD ■ Jézusom! Te ki vagy?

JOE ORTON ■ Fogalmam sincs. Vannak olyan napok, amikor rám tör az identitáskrizis. Ma szinte száz százalékos biztonsággal Joe Orton vagyok. De van, amikor a fejemet teném rá, hogy Harold Pinter vagyok. Vagy Samuel Beckett.

MEIERHOLD ■ Bonyolult lehet.

JOE ORTON ■ Nem az. Joe Orton vagyok, a többi csak kitalálom.

MEIERHOLD ■ Honnan kerültél ide?

JOE ORTON ■ Reinkarnálód-tam. Mivel fiatalon haltam meg, azt mondtam magamnak: próbáljuk meg még egyszer. És maga?

MEIERHOLD ■ Szobát bérelnék.

JOE ORTON ■ Nem úgy néz ki, mint aki itt szeretne lakni, az isten háta mögött.

MEIERHOLD ■ Tető kell a fejem fölé.

JOE ORTON ■ Inkább lakástulajdonosra hasonlít.

Elvira visszatér: Összerezzen, amikor megpillantja Ortont.

ELVIRA ■ Nem tudtam, hogy itthon vagy.

JOE ORTON ■ Lucifer kitesékelt a pokolból. Azt a megjegyzést találtam tenni, hogy rossz a kaja. Bűntetésből két napot a földön kell töltenem.

ELVIRA ■ Ő Joe Orton, az albérlőm.

Joe Orton fölbáborodik.

JOE ORTON ■ Na álljon meg a menet. Én családtag vagyok. És ellenállok minden abbéli kísérletnek, hogy az ehhez kapcsolódó jogaimat semmibe vegyék. *Meierholdhoz fordul.* És nem érdekel, ügyvéd-e, adóellenőr vagy civilruhás rendőr. Én maradok, Ön pedig – fel is út, le is út, minél előbb, annál jobb.

Visszamegy a szobájába, becsapja az ajtót.

ELVIRA ■ Fél a feketecipős férfiaktól. Különösen, ha vasalt nadrágot viselnek.

MEIERHOLD ■ Miért?

ELVIRA ■ Meggyőződése, hogy el akarják foglalni a világot.

MEIERHOLD ■ Elképzelhető, de vannak köztük olyanok is, akik megmenteni akarják a világot, és a vasalt nadrágot csak rejtőzködés céljára használgatják.

ELVIRA ■ Egy ilyen én is szívesen megismernék.

MEIERHOLD ■ És közben ennek a zavart elméjének adja ki a kamráját.

ELVIRA ■ Ön is tudja, milyen időket élünk. Szexuális igényemet még csak-csak kielégítem, de a pénzügyiek is épp annyira fontosak.

MEIERHOLD ■ Asszonyom...

ELVIRA ■ Elvira.

MEIERHOLD ■ Őszinte leszek. Egy átjárószobát akar nekem kiadni, ahol nincs lehetőségem félvonnulni.

Egy fedél alatt él egy őrülttel, aki halott angol drámaírónak hiszi magát, de valószínűleg Janez a becsületes neve. Vagy Jože. Ön pedig, ha nem veszi zokon, egy gyanús múltú nőszemély.

ELVIRA ■ Talán igaza van, de Joe Orton az igazi Joe Orton, a reinkarnálódott. Sokáig nem hittem neki, de végül meggyőzött. Ön nem hisz a reinkarnációban?

MEIERHOLD ■ *sóbajt* Hagyjuk ezt. Tény, hogy a kertje vonzott ide.

ELVIRA ■ Nyilván a szomszédéra gondol.

MEIERHOLD ■ Nincsenek szomszédai.

ELVIRA ■ Valóban, elég magányosan áll itt a házam.

Meierhold az ablakhoz lép, kinéz rajta.

MEIERHOLD ■ Az Ön kertje – már elnézést, de – a legtökéletesebb példája az elhanyagoltságnak, amit urbánus környezetben valaha is volt szerencsém látni. Gondos tervezés eredménye?

ELVIRA ■ Nem hinném.

MEIERHOLD ■ Föltételezem, hogy a kertészkedés nem érdekli.

ELVIRA ■ Tulajdonképpen érdekelne, de ha kinézek erre a pusztaságra, akkor elmegy a kedvem tőle. És azt mondom: hamarosan az egész világ ilyen lesz, minek törjem magam.

MEIERHOLD ■ Én sokáig a sivatagban éltem.

ELVIRA ■ Valóban?! Miért?

MEIERHOLD ■ Amikor az ember sivatagban él, az okokról nem gondolkodik.

ELVIRA ■ Túl nagy a forróság a gondolkodáshoz, gondolom.

MEIERHOLD ■ A sivatagban az embert nem nyomasztja a kötelesség, hogy magának és másoknak kérdéseket tegyen föl és megkíséreljen válaszolni.

ELVIRA ■ Kellemetlen kötelesség, szerintem is.

MEIERHOLD ■ És ha elég sokáig maradt ott, végül mindent megért. Rejtélyek nélküli világ.

ELVIRA ■ Kellemetlen kötelesség, szerintem is.

MEIERHOLD ■ És ha elég sokáig maradt ott, végül mindent megért. Rejtélyek nélküli világ.

ELVIRA ■ Bizonyára jó munkája lehetett, ha olyan sokáig ott maradt.

MEIERHOLD ■ Igen, végül is, néhány évig.

ELVIRA ■ Nahát! Akkor ott barant le ennyire! *Tekintetével végigméri. Az egész testén, gondolom.*

Joe Orton kidugja a fejét az oldalsó ajtón.

JOE ORTON ■ Még valamit, Harold Pinter úr. Nem tetszik az inge. Azok az emberek, akik mandzsettagombos inget viselnek, és arcszesztől bűzlenek, felelősek azért, hogy a világ ilyen disznóollá változott.

Becsapja az ajtót.

ELVIRA ■ Nem szabad haragudni rá. Sokszor csak a drámájából idéz,

amit már egy ideje ír. Tud egészen kedves is lenni, ha veszi a fáradságot.

MEIERHOLD ■ És milyen gyakran veszi?

ELVIRA ■ Nincs rendszeres jövedelme. Azzal a tudattal kell élnie, hogy senki sem szereti.

MEIERHOLD ■ Ebben aligha tudok neki segíteni.

ELVIRA ■ Legalább én megteszem. Gondját viselem, mintha a fiam lenne.

MEIERHOLD ■ Keresztényi tett.

ELVIRA ■ Az eltévedt ifjaknak kell egy váll, amelyen kisírhajják magukat, ha kell. Nem gondolja?

MEIERHOLD ■ Az én időmben az ifjakat mintha ellenállóbb anyagból gyártották volna.

ELVIRA ■ Ó, persze. De hol vannak azok az idők? És azok az ifjak!

A világ olyan lagymatag lett... Nem gondolja?

Meierhold még egyszer megnézi a nőt, tetőtől talpig.

MEIERHOLD ■ Ezt tapasztalta?

ELVIRA ■ Végül arra kényszerülnek majd a nők, hogy nadrágot húzzanak.

MEIERHOLD ■ Remélem, erre nem kerül sor.

ELVIRA ■ Jobban szereti a szoknyát viselő nőket?

MEIERHOLD ■ A nőkről inkább nem szeretnék beszélgetni. A *távolba mered. A sivatagban élésnek*

a legjobb oldala az volt, hogy nem kellett másokat meghallgatni.

ELVIRA ■ Az néha tényleg terhes tud lenni.

MEIERHOLD ■ Csak a szél, és néha egy elkóborolt kecske. Esetleg havonta egy villámcsapás. Ez minden. A félreértések lehetősége nullára van redukálva.

ELVIRA ■ De szép is lehet!

MEIERHOLD ■ Az ötletekről se szeretek beszélni. Ha jók, nincs okunk vitatkozni róluk. Ha rosszak, akkor meg nem érdemlik meg, hogy időt vesztegessünk rájuk.

ELVIRA ■ Sajnálom, hogy Joe nem hallotta Önt.

MEIERHOLD ■ Miért?

ELVIRA ■ Azonnal beleírta volna a szavait a drámájába. Már több éve írja, de most azt mondja, hamarosan bemutatja a Nemzeti Színház. Az első sorban fogok ülni.

MEIERHOLD ■ Bocsássom meg, de tudnom kell: van még más albérlője is?

ELVIRA ■ Csak kettő.

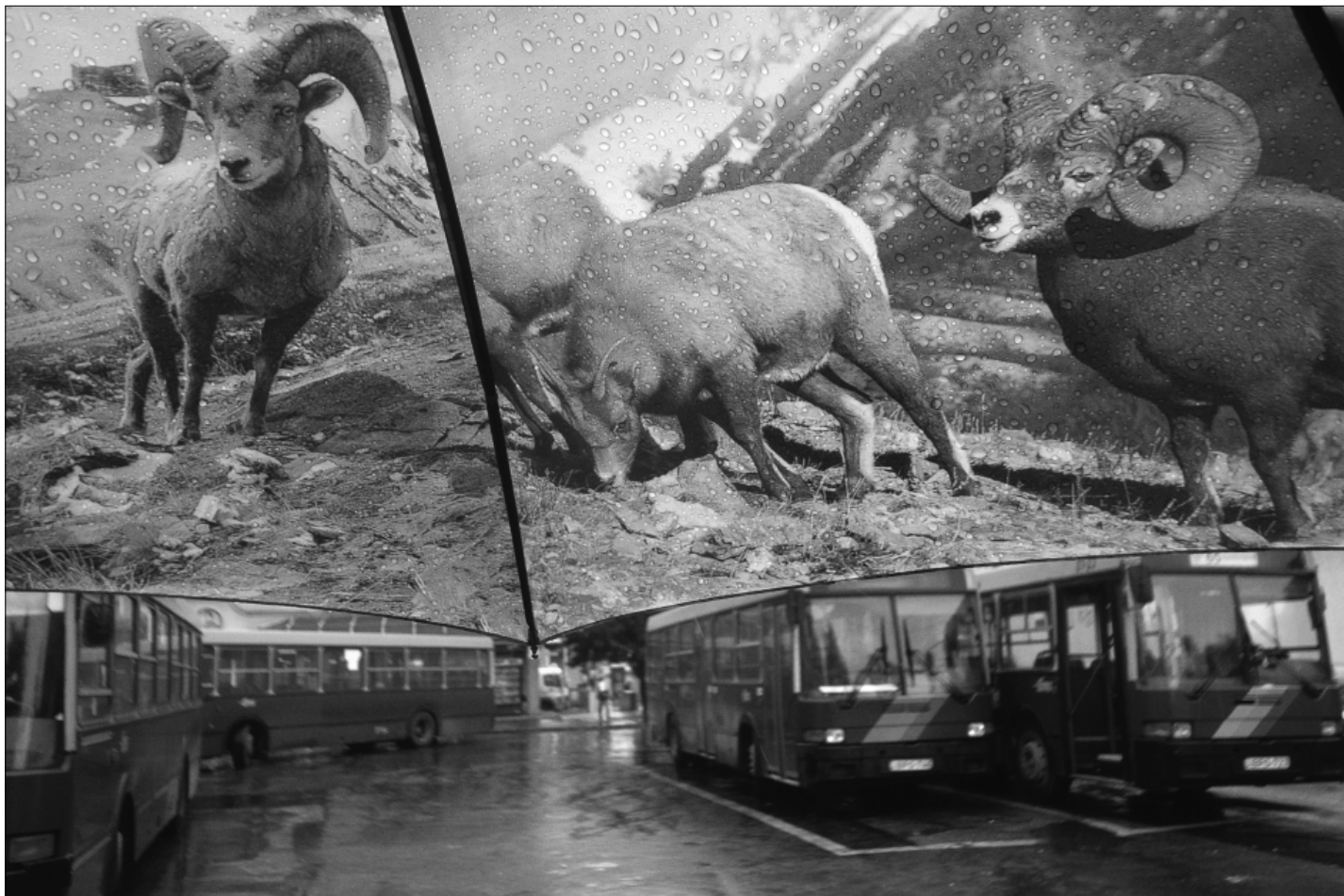
MEIERHOLD ■ Kettő?! Hol a másik?

ELVIRA ■ Ön az.

Meierhold az ablakhoz megy, és még egyszer megnézi a kertet. Megfordul és szemügyre veszi a szobát.

MEIERHOLD ■ Azt mondta, hogy a szoba nagyon kényelmes.

ELVIRA ■ A heverőt ki lehet nyitni. Szívesen ágyat vetek Önnek este, és rendet rakok reggel.

2015 nyár

MEIERHOLD ■ Valóban?

ELVIRA ■ Fiatal lányként egy darabig szobalányként dolgoztam. Élvezetes volt elegáns uraknak megágyazni. Még azt is megkockáztattam, hogy csak azokban a pillanatokban voltam igazán boldog egész életemben.

MEIERHOLD ■ Ne vegye zokon, de ez a szoba most nagyon rendetlen. ELVIRA ■ Csak azért, mert Joe itt fogadja a barátait. A kamra annyira kicsi, hogy ott ő maga is alig bír megfordulni. De ez megszűnik majd. Ha kibérel a szobát, tiszteletben kell majd tartania az Ön igényeit.

MEIERHOLD ■ Be lehet zárni a kamrája ajtaját?

ELVIRA ■ Természetesen. Itt a kulcs. *Megmutatja.*

MEIERHOLD ■ Akkor jobban szeretném zárva tartani.

ELVIRA ■ Az nem fog menni.

MEIERHOLD ■ Miért?

ELVIRA ■ Mert akkor Joe nem tudna kijönni.

MEIERHOLD ■ Ez az egy kijárata van a kamrának?

ELVIRA ■ Az ablakon kívül. Bár kétszem, hogy Joe lelkesedne az ötlet hallatán. Létrára lenne szüksége, és az nincs. Meg egyébként is, mit szólnának a szomszédok?

MEIERHOLD ■ Nincsenek szomszédai.

ELVIRA ■ Ez igaz. De naponta jár a postás. Hozza a csekkeket.

MEIERHOLD ■ Tudok neki létrát csinálni, ügyes kezem van.

ELVIRA ■ Fél a magasságtól. Még régebben mesélte, hogy pilóta szeretett volna lenni, ha nem kínozták volna a tériszony.

Meierhold le-föl járkal, még egyszer kinéz az ablakon a kertre.

MEIERHOLD ■ Van néhány cipőm, ruhám, két nyakkendőm, ilyesmik.

ELVIRA ■ Ez természetes egy úr esetében.

MEIERHOLD ■ És két doboz tudományos könyvem. Mindezt hova tehetném?

ELVIRA ■ Van a folyosón, az ajtó mögött, egy beépített szekrény.

MEIERHOLD ■ Az jó lesz. De egészen pontosan meg kell állapodnunk, talán írásban lenne a legjobb, hányszor mehet át naponta a szobámon a fiatalember.

Elvira nem tudja leplezni örömeit.

ELVIRA ■ Joe nagyon belátó is tud lenni. Nem kétszem, hogy gyorsan össze fognak barátkozni.

MEIERHOLD ■ Attól tartok, nem értett meg engem. Maradok, mert tetszik a kertje. Elég nagy.

Körbeveszi a házat. És egy sövény is van, ami elég magas ahhoz, hogy csak egy zsiráf lásson át rajta. A tökéletes magány lehetősége. És nem utolsósorban: annyira elhanyagolt, hogy, ha jól láttam, egy fűszál se nő rajta. Röviden: a kertje ideális.

ELVIRA ■ Eltart majd egy darabig, amíg megszokom a humorát!

MEIERHOLD ■ Nekem nincs olyanom, asszonyom. Bibelődjenek csak velem mások, ha hasznát látják, nekem nincs rá szükségem.

Elvira elneveti magát, kezét a szája elé kapja.

ELVIRA ■ Nos, láthatja... mégis sikerült megnevetetnie!

Leül a heverőre és egyre csak nevet. Meierhold aggódva nézi.

MEIERHOLD ■ Segíthetek?

ELVIRA ■ Csak nevetek.

MEIERHOLD ■ Olyan idöket élünk, amikor a nevetés szinte minden esetben komoly betegség tünete lehet.

Elvira abbabagyja a nevetést és föláll.

ELVIRA ■ Az anyagi körülmények arra kényszerítenek, hogy föltegyek Önnek egy kérdést.

MEIERHOLD ■ Tessék.

ELVIRA ■ Kibérel a szobát vagy sem?

Meierhold az ablakhoz lép, megnézi a kertet, visszafordul.

MEIERHOLD ■ A kertje érdekel. A szoba büntetés, amellyel meg kell barátkoznom.

A szín elsötétül.

2. kép

Valamivel később. A szoba megváltozott. A heverő ágygá válni nyitva, gondosan beágyazták. A hátsó fal mentén az ajtóól Orton szobájáig egy méter magas fakerítés vezet. Meierholdon kötött pulóver és bársonynadrág. A karosszékben ül, térdén rajzfüzet, valamit rajzol.

Még mielőtt fölgulladnának a fények, híreket mondanak a rádióban: „Az idén 500 éve nem tapasztalt szárazság sújtotta Európát. Kínát letarolta az utóbbi száz év legszörnyűbb tájfunja, Kansasra is hihetetlenül gyakran csapott le az erős tornádó. New Yorkot és Japánt minden idők legvastagabb hótakarója borította, Kanada pedig túlélte a valaha tapasztalt legmelegebb tavaszt. Sydneyben a történelem legmelegebb szilveszterét ünnepelték, és száz éve nem jegyzett árvizek vetettek véget az évszázad szárazságának Dél-Afrikában. Ennek ellenére a konferencián részt vevő nagyhatalmak vezetői ezúttal sem tudtak megegyezni a gázkibocsátás csökkentésében...”

A hír elhangzása közben a szín lassan kivilágosodik. A bíradást Joe Orton szakítja félbe, aki kijön a szobájából, odamegy a rádióhoz és kikapcsolja.

JOE ORTON ■ Bla-bla-bla.

MEIERHOLD ■ Nem aggaszt a jövő?

JOE ORTON ■ Számomra csak a jelen létezik. *Kinéz az ablakon, meglepődik.* Nem hiszem el!

MEIERHOLD ■ Mit? *Aggódva föl-emelkedik ültében.*

JOE ORTON ■ Az egész kert föl van ásva! Valamit elültetett.

MEIERHOLD *visszaül* ■ Hol voltál eddig, hogy nem vetted észre?

JOE ORTON ■ A főbérnök hálószobájában. A konyhába tett időnkénti kitérőkkel, energiamegújítás céljából. De leginkább a saját szobámban. A befejezetlen szövegem fölött görnyedve. Ami viszont nagyon ütős lesz! Az egész társadalmat fogja darabjaira szaggatni.

MEIERHOLD ■ Soha nem mész ki a házból?

JOE ORTON ■ A kinti világ nem érdekel.

MEIERHOLD ■ Esetleg találhatnál valami munkát.

JOE ORTON *egy ideig csak nézi Meierholdot* ■ Uram, van nekünk egy nagy gondunk.

MEIERHOLD ■ Igazán bár.

JOE ORTON ■ Az esetek felében halványlila gőzöm sincs, hogy miről beszél, a többi esetben pedig Önnek magának sincs.

MEIERHOLD ■ Hisz te drámaíró vagy. Mindent értened kéne.

JOE ORTON ■ Bohózatot írok.

MEIERHOLD ■ Nem bohózatba illő idöket élünk. A valóság valós drámákat kíván.

JOE ORTON ■ A valóság maga egy bohózat. Hol élt eddig, hogy ezt még mindig nem érti?

MEIERHOLD ■ És mi a címe ennek a te mesterművednek?

JOE ORTON ■ Egyelőre munkacíme van. „Miért ment minden a jó bűdös francba.”

MEIERHOLD ■ Én megtartanám. Özönleni fognak rá a nézők.

JOE ORTON ■ Ez nem kétséges.

MEIERHOLD ■ De amíg erre a nagy áttörésre vársz, munkába állhatnál, öt eurós órabérért, nálam.

Csend. Joe Orton a kerítés mögötti átjárón a szobája ajtajához megy. Megfordul, Meierholdra bámul. Valamit akar mondani, de meggondolja magát, bemegy a szobájába, becsapja az ajtót. Azonnal visszadugja a fejét.

JOE ORTON ■ Egy dolgot biztosan állíthatok: maga nem tetszik neki. Én tetszem neki.

MEIERHOLD ■ Jó ízlésű nő, ez az egy dolog biztos.

JOE ORTON ■ Ez nem szoba, ez egy folyosó. Itt nem védi a jog. Bármiikor kihajíthatja.

MEIERHOLD ■ Mindig talpra esem.

JOE ORTON ■ Na és ez a kerítés! Nem hiszem el: éppen csak hátat fordított, és egy berlini fal támad a hátam mögött!

MEIERHOLD ■ Ami azt jelenti: nem jó hátat fordítani.

JOE ORTON ■ Eddig jól elvoltunk, Elvira és én. Lehetne jobb is, ezt nem tagadom, különösen, ami a kaját és a szexuális élvezeteket illeti. Az utóbbi időben nincs igazán adakozó kedvében. De általánosságban azt mondhatnám, jól elvoltunk.

MEIERHOLD ■ Gratulálok.

JOE ORTON ■ De ha a dolgok tovább romlanak, az egyes embereknek ebben a házban nem fog tetszenie. Erre figyelmeztetnem kell.

MEIERHOLD ■ Köszönöm.

JOE ORTON ■ Nem tudom, mit mondott magának rólam, de én addig vagyok jól, amíg jól vagyok, már ha érti, mire gondolok. És ha nem vagyok, akkor bárkit föltranszírozok, még mielőtt a szótárban meg tudná nézni, mit jelent ez a szó.

MEIERHOLD ■ Már most örülök.

JOE ORTON ■ Egyet azért tudnia kell. Mindent, ami itt történik, följegyzek magamnak. Mert ez az igazi bohózat.

MEIERHOLD ■ Szerintem is.

JOE ORTON ■ Fuck you.

Megfordul, bemegy a szobájába, becsapja az ajtót. Ismét kinyitja és kidugja a fejét.

És bármelyik növénye bemászik az ablakon át a szobámba, találkoznak a bíróságon.

A szín elsötétül

3. kép

Meierhold és Elvira teáznak. Elvira az ágygá alakított, beágyazott heverőn ül, Meierhold a karosszékben. Még mielőtt fölgulladnának a fények, híreket mondanak a rádióban: „A legfrissebb hírek szerint néhány száz, talán ezer antarktiszi jéghegy úszik Új-Zéland felé. Az Ausztrál Antarktiszi Intézet szakértője elmondta, hogy a hatalmas leszakadt jégtömbök mozgását műholdak segítségével kísérik. A tengeri forgalom veszélybe került, a területen tartózkodó összes hajóval kapcsolatban állnak. Az úszó jéghegyek átlagban

200 méter szélesek, és meglétük cáfolja azt az állítást, hogy az antarktiszi jég lassabban olvad, mint az északi sarki..."

A bír elbangzása közben a szín lassan kivilágosodik. Elvira odamegy a rádióhoz és kikapcsolja. Visszaül a beverőre.

ELVIRA ■ Bla-bla-bla.

MEIERHOLD ■ Ezen a rádión csak egy állomás jön be?

ELVIRA ■ Jor Orton szerint minden más adót beszüntettek. *A kanma után nyúl.* Még egy kis finom teát?

MEIERHOLD ■ Túl sokat iszik belőle. Rossz szokás.

ELVIRA *elengedi a kannát:* De az egyetlen, már ami engem illet. Más-hoz nincs bátorságom. Habár még emlékszem azokra az időkre, amikor túlzottan bátor voltam.

MEIERHOLD ■ Az én tapasztalatom szerint az egyik rossz szokás hozza magával a másikat. Az meg a harmadikat. És így tovább, egészen addig, amíg aztán az ember egy gyomokkal benőtt kertre nem kezd hasonlítani.

ELVIRA ■ Ilyen volt az én életem egészen eddig! Egy adta pusztaság. Mint a kertem, mielőtt Ön új otthonául nem választotta a házamat.

MEIERHOLD ■ Nono...

ELVIRA ■ Nem tudom, mit ültett odakint, de a kert olyan, mint ha... viselő lenne!

Meierhold nyugtalanul föláll, az ablakhoz lép, kinéz, visszafordul.

MEIERHOLD ■ Örülök, hogy az egymás iránti kötelezettségeinket egyértelműen beleírtuk a szerződésbe.

ELVIRA ■ Egy dolgot még nem említettem Önnek. Fiatal koromban manőken voltam.

MEIERHOLD *végigméri* ■ Valóban?

ELVIRA ■ Színészno szerettem volna lenni, természetesen. De a legtöbb nővel ellentétben, időben beláttam, hogy nincs hozzá tehetségem.

MEIERHOLD ■ Ezt nevezik bátorságnak.

ELVIRA ■ Nem hinném. Egészen egyszerűen beláttam, hogy könnyebb levetkőzni, mint felöltözni.

MEIERHOLD ■ A manőkenség fő értelme nem abban rejlik, hogy ruhákat mutatnak be?

ELVIRA ■ Dehogynem. De abban is, hogy egyiket a másik után szépen leveti az ember.

MEIERHOLD ■ Sziptíztáncosnó volt?

ELVIRA ■ Fotómodell. A fotóim két, férfiakkal szóló újságban jelentek meg. Meg tudom mutatni. Ha érdekli. *Meierhold ballgat.* Kötelezettségek nélkül, természetesen. *Meierhold ballgat.* De az ilyen munkát legfőjebb harmincéves korukig végézhetik a nők.

MEIERHOLD ■ Ezt mondja a törvény?

ELVIRA ■ A piac törvénye. A bőrnek feszesnek kell lennie, szeplőtlennek. Simának és tisztának. Mint a csecsemő bőrének.

MEIERHOLD ■ Olyan terület ez, ahol nem mutatkozik hiány a konkurenciában.

ELVIRA ■ Vágóhíd az a javából, Meierhold úr, igazi vágóhíd! Ráadásul apró hendikeppel kezdtem a pályát. Van egy vakbélműtét utáni sebhelyem. *Bizalmasan.* Amely, mivel a sebész műtét közben belémszerezett, szív alakú! *Kacéran.* Látott már szívecske alakú műtési heget?

MEIERHOLD ■ Nem.

ELVIRA ■ Megtanultam, hogy óvatosnak kell lennem. Egyetlen tekintet vadállattá változtathatja a férfiakat.

MEIERHOLD *köbint egyet, föláll* ■ Anélkül is már szinte minden férfi vadállat.

ELVIRA *rövid szünet után* ■ Időnként az a benyomásom, hogy nem teszek eleget az elvárásainak.

MEIERHOLD ■ Nem panaszkodom.

ELVIRA ■ Pont ez aggaszt. A férfiak többsége ilyenkor már bejelentette volna, hogy többet szeretnének, mint amit adok. Biztos benne, hogy nem túl szerény?

MEIERHOLD ■ Tökéletesen.

ELVIRA *föláll* ■ Az életem megváltozott, amióta Ön itt van. Korábban sokat sírtam, elvonultan éltem, nem volt önbizalmam. Olyan szörnyű volt, hogy ismét dadogni kezdtem. Gyerekként dadogtam, valamikor régen. *Olyan mozdulatot tesz, mintba kicsordulna a könnye.* De mindvégig azt mondta egy hangocska, hogy majd jön valaki, aki visszaadja az önbizalmamat. És a határozottságomat. És az erőmet. Egy férfi, aki megragadja a dolgokat, és elindítja. Minden reggel, amikor fölébredek és kinézek az ablakon, gombóc keletkezik a torkomban. Elnézem a házat körülvevő föld játékos barázdáit, és érzem, hogy alattuk valami szépség ébredszik. Valami, ami lehetne akár a mi gyerekünk is. Remélem, nem zavarja, amit mondok.

MEIERHOLD ■ Nem zavar. Viszont zavarba hoz.

ELVIRA ■ Ó, elnézését kérem.

MEIERHOLD ■ A bérleti díjat előre kifizettem...

ELVIRA ■ Félreértett.

MEIERHOLD ■ Lehetséges.

ELVIRA ■ Természetesen a kert egy évre az Öné. És nem érdekel, mit ültett oda, noha udvarias gesztus lenne, ha ezt közölné velem. De a kert nem fontos...

MEIERHOLD ■ Nekem nagyon is az.

2015 nyár

ELVIRA ■ Talán erőszakosnak tűnik azon igyekezetem, hogy Ön ebben a házban jól érezze magát. . .

MEIERHOLD ■ Valóban.

ELVIRA *megkísérli visszatartani a könnyeit* ■ Megelégszik szóbeli bocsánatkéréssel? Vagy mégis írásban kéri, ajánlott postai küldeményben? *Kifelé indul.*

MEIERHOLD ■ Arról van szó. . . *Elvira megáll és ránéz.* Arról van szó, hogy szükségem lenne a segítségére.

ELVIRA *zavartan* ■ Most aztán végképp nem értek semmit.

MEIERHOLD ■ Egy-két héten belül már fogytán lesz az idő. El kell kezdeni a kapálást, a gyomlálást. És mindenekelőtt a locsolást.

ELVIRA ■ Ez mit jelent?

MEIERHOLD ■ Munkaerőt kell bérelnem.

ELVIRA ■ Jó hír ez a sok-sok munkanélkülinek!

MEIERHOLD ■ Egy itt lakik, velünk egy tető alatt.

ELVIRA ■ De hiszen Joe drámaíró. MEIERHOLD ■ Írhat tovább. Ami engem illet, felőlem ezer bohózatot írhat naponta. Sőt: ami engem illet, akár színpadra is állíthatnak neki havonta. De pillanatnyilag pénzre van szüksége. Ha jól látom. Hacsak Ön nem tartja el.

ELVIRA ■ Én? Tíz évvel ezelőtt még meg is tehettem volna, de mostanra a gazdasági válság velem is leszámolt. Elsősorban a korom miatt aggódom. Már régóta nem számolom az éveimet, mégse állnak meg egy kis szünetet tartani.

MEIERHOLD ■ Természetesen az ifjú drámaíró úrtól odaadó és kemény munkát várok el.

ELVIRA ■ És mit kíván tőlem? Hogy *beleneveljem* a munka iránti odaadást és szeretetet? Két hét nem lesz elég.

MEIERHOLD ■ Részletesen elmagyarázhatná neki, milyen előnyökkel jár az, ha nekem dolgozik. Nem kell utaznia a munkahelyéig. . .

ELVIRA ■ Nincs is munkahelye.

MEIERHOLD ■ Egészséges munkát fog végezni a friss levegőn. Kellmes környezetben. És, természetesen, jó fizetést kap. Öt eurót óránként.

ELVIRA ■ Miért nem egyenesen őt keresi meg az ajánlatával?

MEIERHOLD ■ Ön intimebb kapcsolatban van vele.

ELVIRA ■ Ha ezt állította, túlzott. Nem is tudom, képes lennék-e, ha nem is teljes, da valóban intim kapcsolatban lenni valakivel.

MEIERHOLD ■ Szeretnék valamit megmagyarázni. Mindaz, amit ma elmondott nekem, nagyon meghatott.

ELVIRA ■ Valóban?!

MEIERHOLD ■ Ne gondolja, hogy nyers válaszaim bármi kapcsolatban állnak az Ön iránti érzelmeimmel.

ELVIRA *boldogan* ■ Nem gondolom!

MEIERHOLD ■ Ezek az érzelmek számomra is meglepőek. Az egyetlen gond az, hogy. . . időre van szükségem.

ELVIRA *édesen elmosolyodik* ■ Ön egy régivágású úriember.

MEIERHOLD ■ Egyelőre azt javasolnám, tegeződjünk. Ha ez nem zavarja.

ELVIRA *széles mosollyal* ■ Ha nem zavar? Nem, egy csöppet sem zavar!

A szín elsötétül.

4. kép

Elvira a karosszékekben ül, Joe Orton a szobában jár-kelel és az ujjpereceit pattogatja.

JOE ORTON ■ Alaposan végig kell gondolnom.

ELVIRA ■ Úgy élhetnék itt, mint egy boldog család.

JOE ORTON ■ Hiszen nem az apám.

ELVIRA ■ De láthatnád benne az apafigurát.

JOE ORTON ■ Ebben a bohócban?

ELVIRA ■ Nem ártana, ha némi *tiszteletet* mutatnál az iránt az ember iránt, aki minden tekintetben túlsz rajtad.

JOE ORTON ■ A nyakkendőinek és a vasalt nadrágjainak a számára gondolsz.

ELVIRA ■ Arra is.

JOE ORTON ■ Csak nem derítetél fényt a méreteire is?

ELVIRA ■ Ezt nem is hallottam.

JOE ORTON ■ Az ő kezével a te szoknyád alatt, és a te keziddel az ő pénztárcájában te mindenképpen jobban jársz, mint ő.

ELVIRA ■ Utoljára kérdem: kész vagy elfogadni az állást, amit Meierhold úr oly nagylelkűen följánlott?

JOE ORTON ■ Egy hónap gondolkodási időt kérek.

ELVIRA ■ Helyes. Addig is kénytelen leszek foganatosítani egy intézkedést, melynek nyomán sokszor megfordulsz majd a diákmenzán.

JOE ORTON ■ Képes lennél ezt megtenni?

ELVIRA ■ Ez az egyetlen fegyverem.

JOE ORTON ■ És neki? Neki ízlik a főztöd?

ELVIRA ■ Igen vagy nem?

JOE ORTON ■ Jól tudod, hogy céljaim vannak. Ami pedig a pénzt illeti. . .

ELVIRA ■ Egy-két új ing jól jönne már, nem foltozom meg többé a régieket.

JOE ORTON ■ Nincs semmi kifogásom az ellen, hogy itt-ott tegyek valamit. De nem akarok munkába állni, hogy aztán meg kelljen tennem, amire utasít.

ELVIRA ■ Tudom, hogy ez az általános hozzáállás a munkához ebben az országban, de Meierhold úr sok évet töltött a sivatagban, és e tekintetben régimódi.

JOE ORTON ■ Ez az ember veszélyes, Elvira! Folyton valamit fuvaroz azzal a tragaccsal, egyre csak álmodozik és tervezget.

ELVIRA ■ Meierhold úr határozott és egyenes ember, aki képes arra, hogy megváltoztassa az életünket.

JOE ORTON ■ Ha akarjuk, ha nem.

ELVIRA ■ Hál' Istennek, vannak még férfiak, akik tudják, mit akarnak, és nem vesztegetik az időt a céljuk elérése közben.

JOE ORTON ■ Hízogó vélemény egy olyan emberről, akinek a célja uborka, répa és káposzta természetese.

ELVIRA ■ A kert az övé, bérbe vette. Nekem mindegy, mihez kezd vele.

JOE ORTON ■ Nekem pedig nagyon is nem mindegy, mit csinálsz a hálószobádban. Nyilvánvaló, hogy ez a fasiszta már megszállta.

ELVIRA *nem rejti el csalódását* ■ Nem csak hogy nem szállta meg, de az a benyomásom, hogy erről még csak nem is gondolkodik.

JOE ORTON ■ Talán olyan nők barátságához szokott, akiknek a mellük mellett agyuk is van.

ELVIRA ■ Hallottam már, hogy vannak ilyen nők is, és sajnálom, hogy én nem tartozom közéjük, de téged ez soha nem akadályozott meg abban, hogy barátkozz velem. Talán azért, mert neked sincs túl sok agyad.

JOE ORTON ■ A hálószobád volt az én riviérám. Oda jártam nyaralni minden éjszaka.

ELVIRA ■ Úgy fest, most vízumra lesz szükséged. És nem kapod meg, amíg Meierhold úrral alá nem írod a munkaszerződést.

Szünet. Nézik egymást. Joe Orton Elvirához lép és megöleli.

JOE ORTON ■ Hol írjak alá? Itt? *A mellére teszi a kezét, és megszorítja.*

ELVIRA ■ Túlzottan készséges vagyok, ez az én bajom.

Megcsókolják egymást.

A szín elsötétül.

5. kép

Meierhold belép a folyosóról. Az ablaknál áll. Hirtelen kinyitja és kibajolja a kertbe.

MEIERHOLD ■ Hányszor locsoltad meg a külső kört?

JOE ORTON *az ablak alól* ■ Nem emlékszem.

MEIERHOLD ■ Jusson eszedbe.

JOE ORTON ■ Most pihennem kell.

MEIERHOLD ■ Kelj föl és folytasd a munkát, vagy megfelezem a bére-det.

JOE ORTON ■ De hisz nem a pénzért dolgozom! Azért teszem, hogy Elvira kedvébe járjak. Maga pedig válasszon, melyik tökké szeretne változni.

MEIERHOLD ■ Szólok neki, hogy ne főzzön rád.

JOE ORTON ■ Akkor ennyi volt mára, ami engem illet.

Leeső vödör zaját halljuk.

Elvira teáskannát hoz egy tálcán, két csészével. Tölteni kezd.

MEIERHOLD ■ Nem akar dolgozni. Beszélj vele.

ELVIRA ■ Miért én?

MEIERHOLD ■ Te bérelted föl.

ELVIRA ■ Megkértem egy szíves-ségre, mert *neked* akartam szíves-séget tenni!

MEIERHOLD ■ Csak te győzheted meg.

ELVIRA ■ Ha tudnád, milyen árat fizetek azért, hogy hallgasson rám, nem kényszerítenél arra, hogy még egyszer megkérjem valamire.

MEIERHOLD ■ Engedd, hogy megmagyarázzam. . .

Látbató erőfeszítéssel elmosolyodik, a beverő felé tereli Elvirát. Elvira, reménykedve, melegen és odaadóan engedelmessékedik. Leülnek a beverőre, Elvira megfogja Meierhold kezét, Meierhold óvatosan visszabúzza.

Nem tudom, tudatában vagy-e a valóság természetének, amelyben élünk. . .

ELVIRA ■ Nem igazán. Ha valakinek benne kell élnie, soha nem talál időt arra, hogy kívülről is megzemlélje.

MEIERHOLD ■ A következőt akarom mondani. Mi, emberek, olyanok vagyunk, mint az emelők valami nagyon bonyolult gépezetben. Mind-egyikünk függ a fölötté levő emelőtől, és hatalommal bír az alatta levő fölött.

Elvira nem figyel oda, odakínálja a teáscsészét.

ELVIRA ■ Zöld tea, nagyon egészséges.

Meierhold iszik egy kortyot és leteszi a csészét a tálcára.

MEIERHOLD ■ Mondd, Elvira, miért vetted rá zsarolással ezt a semmittevőt arra, hogy elfogadja az ajánlatomat?

ELVIRA ■ Hisz nem semmittevő, ő művész, és szerencsétlen gyerekkora volt...

MEIERHOLD ■ Miért, Elvira?

ELVIRA ■ Nincs egy vasa se.

MEIERHOLD ■ Az igazat, Elvira.

ELVIRA *izgatottan talpra ugrik*

■ Miért teszed ezt velem? Miért... miért...? Soha nem volt szerencsém a férfiakkal, mindig tévedésnek bizonyult a választásom – de te, te vagy az első az életemben, aki más... te olyan...

Tenyérébe temeti arcát, mesterkélten fölzokog. Meierhold föláll és nézi őt.

MEIERHOLD ■ Elvira...

Elvira abbabagyja a sírást és ránéz. Menj, és mondd meg a fiúnak, hogy folytassa a locsolást.

ELVIRA ■ És akkor jobban becsülsz majd? Szeretsz majd? Legalább egy kicsit?

MEIERHOLD ■ Nem tudom, mit jelentenek ezek a szavak. Viszont fölkinálhatok valami konkrétumot. Föl-emelheted a bérleti díjamat. Tíz százalék?

ELVIRA ■ Tíz százalék szerelem nekem nem elég. *Megtörli a szemét és elmegy.*

A szín elsötétül.

6. kép

A sötétben fölbangzik a rádió: „...a legújabb adatok szerint sokkal korábban el fog fogyni a kőolaj, mint ahogyan azt hivatalosan a Nemzetközi Energiaügynökség szakértői állították. A hivatalos változat szerint a világ csak 2030-ra éri el a napi optimális 120 millió hordónyi kitermelést, amikor is a termelés hirtelen csökkenni kezd majd. Most viszont úgy tűnik, hogy az ügynökség, a világméretű pániktól tartva, eltitkolta a valós adatokat. Még mielőtt fogytán lenne a kőolaj, el fog fogyni a víz. Már most is a Föld lakosságának negyven százaléka érzékeli a víz hiányát. Ötven év múlva pedig hárommilliárd ember lesz víz nélkül...”

A hírek közben a szín lassan kivilágosodik. Meierhold az ablaknál áll és a kertét nézi. Belép Joe Orton és a kerítés mögött a szobája felé tart. Megtorpan. Visszalép és kikapcsolja a rádiót. Ránéz Meierholdra.

MEIERHOLD ■ Bla-bla-bla?

JOE ORTON ■ Szeretnék valamit javasolni.

MEIERHOLD ■ Mint szomszéd a szomszédnak?

JOE ORTON ■ Mint üzletember az üzletembernek.

MEIERHOLD ■ Nem vagyok üzletember.

JOE ORTON ■ Akkor miért természet tízféle zöldséget? El

szándékozza adni és keresni akar rajta. Aprópénzért bérel szobát, és mellé hatalmas kertet kapott ingyen. Nagyon ravasz. Fogadnék rá, hogy az, ami ott lent nő, mind génmódosított.

MEIERHOLD ■ Valóban?

JOE ORTON ■ Fogadok, hogy kísérletet végez, amelynek rejtve kell maradnia. Ezért választotta ezt a helyet, ahol a madár se jár. Ha a lelkiismeretem nem tiltakozna, följelenetném.

MEIERHOLD ■ Az nagy hiba lenne.

JOE ORTON ■ Az is nagy hiba lenne, ha nem fogadná el a javaslatomat.

MEIERHOLD ■ Milyen javaslatot?

JOE ORTON ■ Megfigyeltem, hogy az ültetvénye sorai között, a káposzta és a répa, a répa és a karfiol, a satöbbi és a satöbbi között nem kevés hely van.

MEIERHOLD ■ Arra a helyre szükség van a növények növekedéséhez.

JOE ORTON ■ Arra marad akkor is, ha ezekbe a koncentrikus körökbe kendert ültetünk.

MEIERHOLD *szünet*: Kendert.

JOE ORTON ■ A bevételt elfeleznénk. Fifti-fifti. Több mint korrekt. Ráadásul a kertet ingyen kapálnám és locsolnám.

MEIERHOLD ■ Ez a te javaslatod?

JOE ORTON ■ Ez az én javaslatom. MEIERHOLD ■ A korodbeliek körbehajózzák a földet, és beírják nevüket a Guinness rekordok könyvébe.

JOE ORTON ■ A korabeliek milliókat keresnek a Wall Streeten, és remélik, hogy nem végzik börtönben.

MEIERHOLD ■ Hova akarsz kilyukadni?

JOE ORTON ■ Hova akar maga kilyukadni?

MEIERHOLD ■ Tudom, hogy szívsz, tudom, hogy az ágyad alatt rejtegeted a tartalékokat, tudom, hogy durvább dolgokat is árulsz, pl. hasist.

Joe Orton Meierholdhoz ugrik és megragadja a gallérját. Meierhold a térdével a lába közé rúg. Joe Orton összegörnyed a fájdalomtól.

JOE ORTON ■ Ki engedte meg, hogy a szobámban szaglásszon?

MEIERHOLD ■ Én magam, a projekt érdekében, amelyet meg kell védenem.

JOE ORTON ■ Megyek, és mindent letaposok a kertjében.

MEIERHOLD ■ És neked ki engedte meg, hogy az én ügyeimben szaglássz?

JOE ORTON ■ Azt Elvira csinálja. De joga van tudnia, milyen örültet engedett be a házába. Igaz, én szaglásztam, de az ő kérésére. Mindenki szeretné megvédeni magát, nem csak maga. Nem az én hibám, hogy a világ olyan, amilyen.

2015 nyár

MEIERHOLD ■ A világ az ilyenek miatt olyan, amilyen, mint te.
 JOE ORTON ■ Ja, persze. Az olyanok miatt, mint maga, pedig megmenekül?
 MEIERHOLD ■ Pontosan.
 JOE ORTON ■ Ki gondolta volna! A városzéli elhanyagolt házba, ahol egy öreg nimfomán nőcske és egy botcsinálta diák drogárúsításból tengeti napjait, valami változásban reménykedve, megérkezett a Megváltó. Juhé!
Meierhold odalép Joe Ortonhoz és lekever neki egy pofont.
 JOE ORTON ■ Jó. Maga nem említi senkinek a hasist, engem meg nem fog érdekelni, mit ültet a kertben.
 MEIERHOLD ■ Még soha senkit nem jelentettem föl.
 JOE ORTON ■ Így is meg lehet élni? Jó hír.
 MEIERHOLD ■ Ez a cinizmus, ami a nemzedékednek a legegyszerűbb kiutat jelenti a csapdából, az intellektuális lustaság kísérte-ties jele.
 JOE ORTON ■ Nyilván.
 MEIERHOLD ■ „Nem az én hibám, hogy az emberiség nem fogja túlélni ezt az évszázadot, ezért a világot azok mentsék meg, akik ide juttatták.” Nemisérdekel!
 JOE ORTON ■ Ez a világ érdekeljen? Inkább átengedem magam a sorsnak. Én akarok lenni az az első szemétkupac, amelyet a hullámok elmosnak, amikor a vízszint elég magas lesz már.
 MEIERHOLD ■ Ennek ellenére folytatod holnap a kert locsolását.
 JOE ORTON ■ Már most. *Elmegy. Meierhold leül a beverőre és a könyvért nyúl. Belép Elvira. Meierhold ránéz.*
 ELVIRA ■ Szeretnék egy kicsit panaszkodni.
 MEIERHOLD ■ Te is?
 ELVIRA ■ Két hónapja vagy itt, de még egyszer se kérdezted meg, hogy érzem magam.
 MEIERHOLD ■ Veszélyes dolog más emberek érzései után érdeklődni.
 ELVIRA ■ Nem tudtam, hogy én más ember vagyok.
Lassan közelebb lép, leül a férfi mellé a beverőre. Meierhold föláll.
 MEIERHOLD ■ Talán valóban távolságtartónak tűnhetek, de ez a kertben végzett munkám fontosságával kapcsolatos.
 ELVIRA ■ Uborkát és káposztát termesztés.
 MEIERHOLD ■ És mi van a brokolival, a krumplival, a karfiollal, a tökkel, a hagymával, a fokhagymával,

a zöldbabbal? És a paprikával, a paradicsommal?
Elvira föláll, odalép az ablakhoz, kinéz.
 ELVIRA ■ A ház köré tíz kört ültettél. Teljes köröket, úgy festenek, mint tíz gyűrű, tíz sáncrendszer, tíz fal. Bezártál bennünket a házba, és oda jutottunk, hogy szolgálunk neked, hogy neked dolgozunk, beszorítottál bennünket ebbe a projektbe, de nem igazából, mert azt akarod, hogy ne tudjunk semmit, hogy kívül maradjunk, különösen én, akit nem is engedsz magadhoz, mintha fertőző beteg lennék...
Szünet.
 MEIERHOLD ■ Mit akarsz tőlem?
 ELVIRA ■ Némi megértést.
 MEIERHOLD ■ Nektek, nőknek, kivételes tehetségetek van ahhoz, hogy banalitásokat romantikus történeteknek álcázzatok. Rájöttem, hogy az, amibe szeretnél belekeverni, nem más, mint... *keresi a szavakat*
 ELVIRA ■ Mi?
 MEIERHOLD ■ Szex.
 ELVIRA ■ Óh! ... Csak nem azt akarod mondani, hogy ennyi idősen még szűz lennél?
 MEIERHOLD ■ Nincs ellenemre, ha az üzleti megállapodásunk ilyen jellegű tranzakciókra is kiterjed. Mindaddig, amíg értelmes, átgondolt keretek között marad minden. A tudományos hozzáállás minden területen célravezető.
 ELVIRA ■ Valóban? A tudósokkal kevés tapasztalatom van.
 MEIERHOLD ■ Nem érted.
 ELVIRA *elindul kifelé* ■ Vacsorára csirkebecsínált lesz. Tudom, hogy nem szereted, de elfogytak az ötletem.
 MEIERHOLD *legyint* ■ Bármi jó lesz... Bármi.
 ELVIRA *már az ajtóban:* A jövő héten főzhetnék káposztát. Azok a hatalmas fejek ott kinn napról napra egyre nagyobbak.
 MEIERHOLD *elborzadva* ■ Mit mondtál?
 ELVIRA ■ Töltött káposztát főzök majd. Ízleni fog.
 MEIERHOLD ■ A kerti káposztából?
 ELVIRA ■ Persze. Vagy tán szentek azok a káposztafejek?
 MEIERHOLD ■ Megtiltom, hogy hozzájuk érj.
 ELVIRA ■ Jesszusom, úgy beszélsz, mintha... Oké, oké. Ha mindet el akarod adni, hát legyen.
 MEIERHOLD ■ Ki mondja, hogy el akarom adni?
 ELVIRA ■ Mi mást tehetnél a káposztával?

MEIERHOLD ■ Istenem, segíts...
 ELVIRA ■ Megeheted, vagy eladhatod. Vagy hagyod, hogy elrohadjon.
 MEIERHOLD ■ Valóban mindent a szádba kell rágni?
 ELVIRA ■ Mindent talán mégse.
 MEIERHOLD ■ Nem tudod, mi vár ránk?
 ELVIRA *megáll az ajtó melletti tükkörnél* ■ Az öregség? A ráncok és a petyhüdt bőr? A lehetőségek sivatása, amelyeket elmulasztottunk? *Megfordul és a férfit néz.* Vagy visszatúsítottunk?
Egy ideig nézik egymást. Valaki kopog. Belép Konjevič.
 KONJEVIČ ■ Elnézést, de a fiú küldött föl.
 ELVIRA ■ Ki maga?
 KONJEVIČ ■ Konjevič, a városi vízvezeték-szerelő. Meg tudják mondani, hol van a vízmérőjük?
Elvira és Meierhold egymásra néznek.
 ELVIRA ■ Nem értem, miért érdeklődik a városi vízművek az én vízőráim után.
 KONJEVIČ ■ Elmúltak már a régi szép idők, asszonyom. Igaz, hogy a szomszéd faluban nemrég árvíz volt, ami elsodorta a fél falut, de az nem ugyanaz a víz volt, amelyet magának a város kiszámláz. És ami talán szükségtelenül folyik el a földbe.
 ELVIRA ■ A vízhasználat korlátozásáról értesítést kellett volna kapnunk.
 KONJEVIČ ■ A városnak nincs ideje értesíteni a polgárokat arról, amit elvár tőlük. Vagy a rendőrség értesítést küld arról, melyik sarok mögött méri a sebességet?
 ELVIRA ■ Azt nem várom el, nincs jogosítványom.
 KONJEVIČ ■ Asszonyom, egyetlen hatalom se ésszerű, ne vegye hát zokon, ha most, hivatali minőségemben én is érthetetlenül fogok viselkedni. De nem hagyhatom cserben a munkaadómat; olyan időket élünk, amikor a munkahelyek nem teremnek minden sarkon.
 ELVIRA ■ Azt hiszem, nincs is vízmérőnk. Vagy legalábbis én nem emlékszem, hogy láttam volna.
 KONJEVIČ ■ Nem a maga emlékezőtehetségét jöttem ellenőrizni, asszonyom. A vízhasználatot kell ellenőriznem. Ha nem tudja megmutatni, hol a műszer, magamnak kell kitalálnom, hol lehet, és elsőre azt mondanám: ott kéne lennie, az ajtó mögött. *Rámutat a kamraajtóra.*
 ELVIRA ■ A kamrában nem.
 KONJEVIČ ■ Asszonyom, ha én elmesélném, hova mindenhova

szereltetik az emberek a vízmérőt, el se hinné. Biztos benne, hogy nincs ott? Esetleg az ágy alatt?
 ELVIRA ■ Miért lenne a kamrában ágy?
 KONJEVIČ ■ Ó, ha én elmesélném, mi mindent gyömöszölnek be az emberek a kamrájukba, azt mondaná, túlzok. Megnézhetném?
 ELVIRA ■ Nem, mert zárva van az ajtó.
 KONJEVIČ ■ Megkérdezhetem, miért zárja a kamraajtót?
 ELVIRA ■ Albérlőim vannak. Jól tudja, hogy senkiben nem lehet megbízni. Olyan időket élünk, hogy még abban se lehetek biztos, én magam becsületes tudok-e maradni.
 KONJEVIČ ■ Helyes hozzáállás. Viszont a kulcs nyilván magánál van.
 ELVIRA ■ Biztosan itt van valahol, a házban. De nem tudnám megmondani, hol.
 KONJEVIČ ■ Nem tudja, hol a vízmérő, nem találja a kulcsot; arra is gondolhatnék, hogy valamit titkolni igyekszik.
 ELVIRA ■ Én vagyok a legőszintébb nő a világon. Ezt Meierhold úr is tanúsíthatja.
 KONJEVIČ *belépése óta először néz Meierholdra* ■ Meierhold?
 MEIERHOLD ■ Való igaz. Miért nem keresi a vízmérőt ott, ahol a legvalószínűbb, hogy ráakad? Például a földszinten? A bejárati ajtó közelében?
 KONJEVIČ ■ Előbb vagy utóbb le kell ellenőriznem a kamrát is. Ha már itt vagyok, szeretném megspórolni a lépcsómászást. Az nekem igen nagy megerőltetés, szívbeteg vagyok.
 MEIERHOLD ■ Én személyesen biztosítom önt, hogy a kamrában nincs vízmérő.
 KONJEVIČ *nem figyel rá* ■ Előke-ríti a kulcsot, asszonyom?
Elvira babozik. Az ajtóhoz megy. Megfordul.
 ELVIRA ■ És mit fog csinálni, ha megtalálja a vízmérőt?
 KONJEVIČ ■ Ha kiderül, hogy megfelelően működik, fölírom a fogyasztást, és kap majd egy számlát. Ha szabálytalanságot tapasztalok, azt diktálja a hivatali előírás, hogy cselekedjek saját belátásom szerint. És akkor elkezdhetünk alkudozni.
 ELVIRA ■ Nem látom okát annak, hogy a vízőráról alkudozzunk, amikor már most, a kulcs kapcsán megalkudhatunk. Mik az elvárásai?
 KONJEVIČ ■ Ezt értelmezhetném úgy is, mint a hivatalos személy megvesztegetésének kísérletét.

ELVIRA ■ Azt kérdeztem, mik az elvárásai annak az italnak a tekintetében, amivel lerövidíthetné a várakozás idejét, amíg a kamra kulcsát keresem, amelyben egyébként nincs vízmérő. Teát vagy kávét?

KONJEVIČ ■ Egyiket se. Ezzel az úrral belebocsátkozunk egy kis filozofálgatásba, és az idő egy szempillantás alatt tovaröppen.

ELVIRA még egyszer megnézi magát az ajtó melletti tükrőben ■ Valóban. Az időnek az a szokása, hogy egy szempillantás alatt tovaröppen. Elmegy.

7. kép

Konjevič bejárja a szobát, alaposan megnézi magának, megáll az ablaknál, kinéz.

KONJEVIČ ■ Az ember megéhezik, ha ezt látja. Különösen az uborkákat. Hatalmasak! És hihetetlenül zamatosak.

MEIERHOLD ■ Vegetáriánus?

KONJEVIČ ■ Városi alkalmazottként nem engedhetem meg magamnak az átlagtól való eltérést. A bécsi szelet a kedvenc ételem.

MEIERHOLD ■ Nagyon egészségtelen, mint minden egyéb, amit a város csinál.

KONJEVIČ ■ Az alkalmazottak is a szeszélyes hatalom áldozatai, annál is inkább, mert a végrehajtói is vagyunk egyben. Ezért kell időnként

a saját lelkiismeretünkre bízni magunkat, az utasításokkal ellentétben. De ez maradjon köztünk.

MEIERHOLD ■ Ami a vízfogyasztást illeti...

KONJEVIČ ■ Ezen ne aggódjon, Ebenspanger úr. Megoldjuk. Önnek, én önnek, és mindannyian elégedettek leszünk.

MEIERHOLD ■ Meierhold, nem Ebenspanger.

KONJEVIČ ■ Biztos ebben?

MEIERHOLD ■ Miért nevezett Ebenspangernek?

KONJEVIČ ■ Valószínűleg azért, mert hasonlít valakire, akit így hívtak. Azután, hogy korábban Robnik volt a neve. Még korábban pedig Konjevič.

MEIERHOLD ■ Ön mutatkozott be Konjevičként.

KONJEVIČ ■ Valóban? Micsoda zűrzavar. Ez egy kisebbfajta gutaütés következménye, amit nemrég éltem át. Novak az igazi nevem.

MEIERHOLD ■ És valóban a városi vízművek alkalmazottja?

KONJEVIČ ■ Ebben soha nem tévedek. Erre vonatkozóan legfőljebb hazudni szoktam, ha a körülmények úgy kívánják. Csak a nevekkel vagyok bajban.

MEIERHOLD ■ Novak úr, tehát.

KONJEVIČ ■ Csak nyugodtan nevezzen továbbra is Konjevičnek,

hogy ne legyen még nagyobb a kavardás; mondjuk, ma Konjevič vagyok, holnap pedig ismét Novak, vagy valami más.

MEIERHOLD ■ És ki volt Ebenspanger, akire állítólag hasonlítok?

KONJEVIČ ■ Érdekes ember volt. Volt neki egy elmélete a pénz világszintű körforgásáról. Valami lánceleveken alapuló pénzügyi konstrukció, ami biztosította volna minden valuta konvertibilitását, és minden országnak, még a legszegényebbeknek is, szép sorban, lehetővé tette volna az eladósodás nélküli, nagyléptékű gazdasági fejlődést. Egyféle monetáris perpetuum mobile.

MEIERHOLD ■ Jó ötlet.

KONJEVIČ ■ Zseniális. Sajnos, a tervei csak papíron maradtak fenn. Hisz ismeri a politikát. *Kinéz az ablakon.* Micsoda káposzták! Micsoda tökök! Organikus termesztés? Génmódosítás? A tudomány az tudomány, az biztos.

MEIERHOLD ■ És mit tett még ez az Ebenspanger?

KONJEVIČ ■ Azt bizonyára tudja.

MEIERHOLD ■ Honnan tudhatnám?

KONJEVIČ ■ Egy ideig igen ismert volt. Elsősorban azért, mert az elméletéből mindenki gúnyt űzött. Még ma is megvannak otthon az erről szóló cikkek.

MEIERHOLD ■ Kivagdosta őket?

KONJEVIČ ■ Fiatal voltam. Hisz tudja, milyenek vagyunk az élet kezdetén: az új ötleteknek szurkolunk, még ha örültnek tűnnek, akkor is. Később, érett fejjel, már megsavanyodva, és ettől senki nem menekül, beszippant bennünket a paranoia. Ekkor gyorsan kompromisszumot kötünk, hogy legalább egyszer he-tente kerüljön marhaszelet az asztalunkra.

MEIERHOLD ■ Ekkor lépünk a városi vízművek alkalmazásába.

KONJEVIČ ■ Például.

MEIERHOLD ■ Ha valóban alkalmazott, és nem valami más, akkor nagyon olvasott.

KONJEVIČ ■ Szeretek olvasni, ez tény. Már évek óta gyűjtöm a cikkeket, hogy kéznél legyenek. Ebenspangerről két irattartónyi anyagom van.

MEIERHOLD ■ Miért?

KONJEVIČ ■ Résen kell lenni. Ha például a pasas ismét megjelenne, más néven. Egy új projekttel.

MEIERHOLD ■ De miért kell résen lenni?

KONJEVIČ ■ Hogy csatlakozhassak.

MEIERHOLD ■ Miért?

KONJEVIČ *bizalmasan* ■ Ez maradjon köztünk, de a városi vízművek alkalmazottjaként elmondhatom, hogy az életben többször becsaptak már. Az nem lehet, hogy az

2015 nyár

élet csak ennyi lenne, mondtam már magamnak százszor is. Nagy tervekben kell gondolkodni, mindent kockára tenni, áldozatot hozni a nemes ideákért, szolgálni az emberiséget.

MEIERHOLD ■ Már nem a népet? KONJEVIČ ■ Hol él ön? Most az emberiség jött divatba, most az a központi kérdés, túléljük-e a következő ötven évet.

MEIERHOLD ■ És ön mit gondol, túléljük?

KONJEVIČ ■ Pont ezért szeretnék találkozni Ebenspanger úrral. Illetve Robnik úrral. Évek óta követem. De folyton kicsúszik a kezem közül, mint egy angolna.

MEIERHOLD ■ Ki elől menekül?

KONJEVIČ ■ Azok elől, akik nem akarják vagy nem tudják megérteni. MEIERHOLD ■ Furcsa, hogy akkor még mindig próbálkozik.

KONJEVIČ ■ Nem csak hogy próbálkozik, egyesek szerint egyenesen túlzásba viszi. Több tervet dolgozott ki az üvegházi gázok eltávolítására a légkörből. Egyik zseniálisabb mint a másik. Az elhagyott, kopár területek beültetése úgy, hogy a fémkapszulába helyezett növényeket repülőről juttatná a földre. Az erdők, ezt nyilván tudja, elnyelik a szén-dioxidot és oxigént termelnek.

MEIERHOLD ■ Tudom.

KONJEVIČ ■ Micsoda ötlet, nem? És még nincs vége. A planktonok is elnyelik a szén-dioxidot. És ez a soknevű úr kidolgozott egy tervet, hogyan kell az óceánokban a tízszere-sére növelni a planktonok számát. Ezzel stabilizálni lehetne az üvegházhatás negatív következményeit. Igaz viszont, hogy ennek során elpusztulnának a halak.

MEIERHOLD ■ Az azért kisebb baj amannál.

KONJEVIČ ■ Örülök, hogy Ebenspanger Robnik Vehovar úrhoz hasonlóan gondolkodik. Többek között föltalálta a jéghegyeket borító műanyag huzatot is. A huzatok visszavernék a napsugarakat, és a jéghegyek nem olvadnának tovább. Micsoda zseniális ötlet, Ebenspanger úr!

MEIERHOLD ■ Meierhold.

KONJEVIČ ■ Természetesen, elnézést. De az azonosság igazán megdöbbentő. Biztos benne, hogy nincs ikertestvére?

MEIERHOLD ■ És ez az úr miért változtatta meg folyton a nevét?

KONJEVIČ ■ Hogy a hitelezői ne találják meg. Sok szponzora volt. Amikor a projektek dugába dőltek, szerették volna visszakapni a pénzüket. Végül, amikor már a világ

minden részén adósságba verte magát, a szerencsétlennek nem maradt más hátra, mint hogy a sivatagban keressen menedéket.

MEIERHOLD ■ Valóban?

KONJEVIČ ■ Az erről szóló híre a bulvársajtóban akadtam rá, azt is rendszeresen olvasom. Munkakörömből kifolyólag, nem azért, mert további tanulásra lenne szükségem. Természetesen azonnal úgy döntöttem, hogy megkeresem.

MEIERHOLD ■ És sikerrel járt?

KONJEVIČ ■ Természetesen. Sajnos, azt nem engedték meg, hogy szemtől szembe találkozzunk.

MEIERHOLD ■ Kik nem engedték meg?

KONJEVIČ ■ A pszichiáterek. A sivatag a helyi bolondokháza volt, ha használhatom ezt a politikailag inkorrekt kifejezést. Ott végezte a mi zsenink.

MEIERHOLD ■ Milyen diagnózissal?

KONJEVIČ ■ Ökológiai paranoia. Most képzelje el. És állítólag nem ő az egyetlen, aki ebben az újfajta mentális kisiklásban szenved. Ám annál inkább furcsa, hogy nemrég láttam egy műsort a Discovery csatornán, amelyben részletesen ismertették az összes találmányát, sőt, bemutatatták a befektetőket is, akik meg kívánják valósítani a terveit.

MEIERHOLD ■ Örült ez a világ.

KONJEVIČ ■ Nincs mit hozzátennem.

MEIERHOLD ■ A becsületes ember szinte nem is sajnálja már, hogy hamarosan véget ér.

KONJEVIČ ■ Pontosan. Másrészt...

MEIERHOLD ■ Természetesen. Mindig létezik egy másik oldal.

KONJEVIČ ■ És ezt tudja a mi elmebetegünk is. Megszökött a bolondokházából és új tervekbe fogott. Isten tudja hol és milyen tervekbe.

MEIERHOLD ■ Hogyan tudott meglógni?

KONJEVIČ ■ Orvosnak öltözött, mindenkitől elbúcsúzott, beült az igazgató autójába és elhajtott. Még integettek is neki. Fölmerül a kérdés, ki a bolond. Ő, vagy azok, akik gyógyították.

MEIERHOLD ■ Veszélyes?

KONJEVIČ ■ Eddig nem volt jele annak, hogy erőszakos lenne. De tudja, hogy van ez. Egy kis váratlan nyomás, az utolsó hiányzó csepp, és a legbékésebb ember is fegyvert ragadhat.

MEIERHOLD ■ Valószínűleg keresik.

KONJEVIČ ■ Kik?

MEIERHOLD ■ A rendőrség.

KONJEVIČ ■ A rendőrségnek kisebb dolga is nagyobb annál, hogy szökött bolondokra vadásszon. A rendőrségnek azokat a sofőröket kell elkaptania, akik 5 km-rel túllépek a megengedett, 50 km-es sebességkorlátot.

MEIERHOLD ■ Ön tehát az egyetlen, aki követi őt, ha jól értem.

KONJEVIČ ■ Ezt mondtam volna?

MEIERHOLD ■ Hogy csatlakozna hozzá.

KONJEVIČ ■ Óh, hát mihez kezdene egy ilyen zseni a városi vízművek alkalmazottjával? Az unalmas munkám közben időnként álmodozom, ez minden. Az viszont igaz, hogy ámulattal tölt el az úr munkássága, szinte a megszállottja vagyok. Egyszer biztos találkozunk majd, ezt nem kétlem.

MEIERHOLD ■ És akkor?

KONJEVIČ ■ Akkor...

Belép Elvira.

ELVIRA ■ Sajnálom, de sehol nem találok a kulcsot. Be kell törnie a kamrajtót. Ha a vízmérő nem lesz ott, azonnal hívom a rendőrséget, és följelentem károkozásért. A város dőzsöl a pénzben, amit adóbehajtás címén ellop a gyanútlan polgáraitól, ezért legalább egymilliós kártérítést fogok követelni.

KONJEVIČ ■ Kedves asszonyom, örömmel betörnék a kamrába, már csak azért is, hogy meglássam, ki rejtőzik a mögött az ajtó mögött. Sajnos, az órájára néz egy perceltetelt a munkaidőm. Ezért a betörést nem városi vízművek alkalmazottjaként követném el, hanem magánszemélyként. Az pedig más büntetőjogi kategória. Természetesen, az ügynek ezzel nincs még vége, visszajövök. *Meierhold felé fordul, és könnyedén megbajol.* Ebenspanger úr...

Elvira felé fordul, kicsit mélyebben megbajol.

Asszonyom... *Elmegy.*

ELVIRA ■ Igazi úriember.

MEIERHOLD ■ Teljesen örült.

ELVIRA ■ Annak kell lennie, ha már Ebenspangernek szólít. *Ránéz a férjira.*

A szín elsötétül.

MÁSODIK FELVONÁS

8. kép

Meierhold a karosszékekben ül, valamit rajzol. A kisasztalt újságpapírral borítja. Elvira paprikát rak el üvegedényekbe. Három már teli van, a negyediket éppen lezárja.

Még korábban, sötétben ballani a rádiót: „...hiszen tény, hogy

a régi foglalkozások eltűnnek, lassan olyan archaikusnak számítanak majd, mint valami középkori földbiratokok. A közeljövőben minden munkát a gépek végeznek majd; tőlük függünk majd, ahogyan az őseink a vadállatoktól függtek. A munkaerő többsége már egy ideje fölöslegessé vált. Kialakult a pszichoterápia, a dizájnvallások és az ezoshopok párhuzamos gazdasága, ezek egyetlen célja a tétlen tömegek szórakoztatása. Mögöttük pedig ott áll a kábítószergyártás és a szexuális szolgáltatások ipara. Már ma az emberek fele abból él, hogy szórakoztatja az emberiség másik felét...” *A bír elhangzása közben a szín lassan kivilágosodik.*

Elvira feláll, és kikapcsolja a rádiót.

ELVIRA ■ Igazán örülök, hogy munkaerőnek még nem vagyok fölösleges. *Hangosabban.* Joe, gyere és vidd be ezeket a paprikákat a kamrába!

JOE ORTON *belép a szobájából, dübösen* ■ Hova lett a füvem?

ELVIRA *tekintetét egy pillanatra Meierholdra emeli* ■ A fű a kertben van, de nem sok maradt belőle. Egyébként se a szobába való.

JOE ORTON ■ Ne tettesd magad butábbnak, mint amilyen vagy.

ELVIRA ■ Mit gondol majd Meierhold úr a te észbeli képességeidről, ha kiderül, hogy valóban lopod a fűvet a kertetből, és beviszed a szobába, hogy ott elszáradjon?

JOE ORTON *főlemeli az egyik üvegedényt* ■ És mit gondol majd Meierhold úr a saját észbeli képességeiről, ha a fején töröm szét ezt az üveget, benne az ökológiai gazdálkodásából származó paprikáival? ELVIRA ■ Joe Orton, a vízumod éppen lejárt, és nem adok neked másikat.

Joe Orton egy ideig még tartja a paprikával teli üveget Meierhold fejére fölött. Meierhold ügyet se vet rá, nyugodtan rajzol tovább. Joe Orton végül meggondolja magát és lerakja az edényt a kisasztalra.

JOE ORTON ■ Az a pasas vitte el, ugye, a városi vízművekből?

ELVIRA ■ Ez most egy rész a drámból, amit éppen írsz?

JOE ORTON ■ Ő szaglászott a házban. És nem a vízmérőt kereste. Messziről lerít róla, hogy spicli.

ELVIRA ■ Konjevič be se lépett a szobádba. Viszont megígérte, hogy még visszajön.

JOE ORTON ■ De közben Meierhold úr udvariasan följelentett. *Magbajol Meierhold felé.* Ugye?

ELVIRA ■ Ne feledd, hogy a munkaadóddal beszélgetsz.

JOE ORTON ■ Volt munkaadómmal. Éppen fölmondtam.

Meierbold föláll, a székre teszi a cezurát és a vázlatfüzetet, a heverőhöz lép, térdre ereszkedik, Elvira lába mellett benyúl a heverő alá és kibúz egy kartondobozt. Föláll, lefújja a dobozról a port és Orton kezébe adja. Orton leemeli a doboz tetejét és belenéz. Visszacukja.

JOE ORTON ■ Hogy került ez a doboz a heverő alá?

MEIERHOLD ■ Elrejtettem, mert tudtam, hogy előbb-utóbb valaki bejön szaglászni a házba, és nem akartam, hogy a te szobádban találjanak rá.

ELVIRA ■ Köszönd meg Meierhold úrnak a gondoskodást.

JOE ORTON *zavartan* ■ Nem tudom, mit mondhatnak.

ELVIRA ■ Általában elég egy köszönöm.

JOE ORTON ■ Nem vagyok hozzászokva, hogy valaki valamit tegyen értem.

MEIERHOLD ■ Nem akartam a munkavállalóm nélkül maradni.

JOE ORTON ■ Nos, akkor nincs szükség a köszönömre.

ELVIRA *föláll* ■ Én döntöttem el, mit fogsz mondani. És ha esetleg vonz egy nyaralás a Riviérán, ahonnan mindig kicsattanó jókedvvel és az étellel elégedetten térsz vissza, függetlenül attól, milyen is valójában az életed, akkor most kezdet nyújtasz

Meierhold úrnak, és azt mondod: köszönöm, Meierhold úr. Köszönöm, hogy megmentett engem egy hónap börtöntől, vagy valami még rosszabbtól.

JOE ORTON ■ Semmi ilyet nem fogok mondani.

ELVIRA ■ Akkor viszont azt fogod mondani: Isten veled, Elvira, és köszönöm a hozzám való jószágodat, amíg be nem bizonyítottam neked, hogy nem vagyok rá méltó.

JOE ORTON ■ Visszateszem a dobozt az ágy alá; ott lesz a legnagyobb biztonságban.

Lebajol.

ELVIRA ■ Joe Orton!

JOE ORTON *főlegyenesedik* ■ Köszönöm, Meierhold úr, hogy gondoskodott arról, amit városszerte kell árulnom, hogy havonta kifizethessem a lakbért!

ELVIRA ■ Az étel és a szállás nem tartoznak azok közé a dolgok közé, amit ebben a házban ingyen lehetne megkapni. Ha nem tetszik az ajánlat, máris csomagolhatsz, megleszünk mi ketten is Meierhold úrral.

MEIERHOLD ■ Add a dobozt, visszateszem.

JOE ORTON ■ Én is vissza tudom tenni.

Térdre ereszkedik, hogy visszatolja a dobozt a heverő alá. Úgy marad, a heverő alá nézve. Lerakja a dobozt a földre, benyúl a heverő alá

és kibúz egy puskát. Föláll és megemelgeti, a súlyát méregetve.

ELVIRA ■ Uram, irgalmazz! Ki engedte meg, hogy ezt behozd a házba? Csak nem ön, Meierhold úr?

MEIERHOLD ■ Add ide a puskát, Joe.

JOE ORTON ■ Egy ilyen szép játékszer szinte könnyörög, hogy valaki végre játsszon vele. Kétlem, hogy a tulajdonosának van engedélye a viselésére. És ha nincs, akkor a puska közös tulajdon.

ELVIRA ■ Joe, add vissza a puskát Meierhold úrnak.

JOE ORTON ■ Nyisd ki az ablakot, Elvira.

Elvira Meierholdra néz, aki bólint. Elvira kinyitja az ablakot, azonnal félrebúzódik. Joe Orton közelebb lép az ablakhoz és kikémsel rajta.

ELVIRA ■ Joe, már így is elég bajunk van.

JOE ORTON ■ Kinek fogjuk kilyukasztani a fejét? A karfiolnak? A töknek? Szétlövíünk egy káposztafejet? Nem, inkább legyen egy paradicsom. Az legalább véres is lesz, nem csak darabokra szakad.

Megbúzza a ravaszt. Csak egy kattantást hallani. Joe, meglepődve, még egyszer megbúzza. Ismét a kattantás. Meierhold eközben nadrágja zsebéből elővesz egy pisztolyt és Ortonra fogja. Joe megfordul és a pisztolyra mered.

MEIERHOLD *kinyújtja a kezét* ■ A puskát.

Joe Orton ellenkezés nélkül átadja neki. Meierbold visszalöki a heverő alá. Főlegyenesedik, és a pisztolyt ismét Ortonra fogja.

ELVIRA ■ Tudtam, hogy ma valami balul fog elsülni, egész éjszaka rémálmaim voltak.

MEIERHOLD ■ Most pedig ígérd meg, hogy többé hozzá se nyúlsz a puskához.

JOE ORTON ■ Elvira, egy bűnözőt fogadtál a házádba!

ELVIRA ■ Meierhold úr egy békés, jószívű ember, aki a jövőnket próbálja biztosítani.

MEIERHOLD ■ Emeld föl a kezed és mondd: fogadom, hogy többé nem nyúlok a puskához.

ELVIRA ■ Joe, csak Meierhold úrnak köszönheted, hogy nem vagy még börtönben.

JOE ORTON ■ De ő hamarosan odajut, ha nem hagy föl a fenyegetéssel.

9. jelenet

Valabol a báltérben robaj ballatszik.

KONJEVIĆ *a folyósóról* ■ Halló... Hol vannak?

Egy pillanattal azután lép be, hogy Meierhold zsebre dugja a pisztolyt. Arra gondoltam, hogy a kertben találok magukat, mindhármukat, ahogy a buja növényzetet locsolják.

2015 nyár

ELVIRA ■ Most nyitva van a kamra, és minden további nélkül meg tudja tekinteni.

KONJEVIČ ■ Köszönöm, asszonyom, már megtekintettem. Lent, a földszinten, a frissen fölépült melléképületben, ahova a kertben nőtt zöldeket tervezik berakni, szépen üvegekbe dunsztolva, a ránk váró ínséges időkre. Vagy tévednék, hogy az ott lent egy kamra?

ELVIRA ■ Talán jogunk van a térelrevalóra.

KONJEVIČ ■ Természetesen. Ráadásul az óvatosságot sose lehet túlzásba vinni. A közeljövőben megtörténhet, hogy elfogy a szállításhoz nélkülözhetetlen üzemanyag, a megamarketek polcai üresen ásítoznak majd, és kitör az általános pánik. Maguk pedig, három galambocskához hasonlóan, elégedetten szopogatják majd a savanyú uborkákat, és türelmetlenül várják a vacsorát, amikor is telezabálhatják magukat töltött káposztával.

ELVIRA ■ Van ezzel valami gond?

KONJEVIČ ■ Önmagában semmi, asszonyom. De nem került el a figyelmemet, hogy a kert most három méter magas kerítés övezi. A vaskapun pedig át kellett másznom, mert be volt zárva. Maguk ostromra készülnek.

ELVIRA ■ És mi köze ehhez a városi vízműveknek?

KONJEVIČ ■ Már nem dolgozom náluk. Csak úgy, minden ok nélkül kirúgtak.

ELVIRA ■ És most?

KONJEVIČ ■ Szerencsére megkönyörült rajtam a rendőrpáncsnok. Hisz tudják, hogy ott jól jön mindenki, aki él és mozog.

ELVIRA ■ Most akkor rendőr?

KONJEVIČ ■ A különleges esetek ügyosztályán dolgozom. Azokkal az esetekkel foglalkozom, amelyek veszélyeztetik az állambiztonságot.

ELVIRA ■ Akkor nem értem, miért jött vissza. Éppen hogy az állam veszélyeztet minket.

KONJEVIČ ■ Ez maradjon közöttünk, de személyes okokból jöttem vissza. Már egy ideje nem hagy nyugodni valami, és szeretnék ennek a végére járni. *Meierholdra* néz.

JOE ORTON ■ És mi ez a valami?

KONJEVIČ ■ Szeretném tudni, merről fúj a szél. És hogy ahhoz mérten forduljak én is. Olyan időket élünk, amikor már csak az opportunizmus a kifizetődő.

JOE ORTON ■ Volt ez valaha másként is?

KONJEVIČ ■ Óh, te még fiatal vagy, de nekünk voltak ideáljaink,

ugye, Konjevič úr? Hittünk a haladásban.

ELVIRA ■ Ő Meierhold úr és ön a Konjevič.

KONJEVIČ ■ Én Novak vagyok, asszonyom, nem emlékszem, hogy Konjevičként mutatkoztam volna be, de teljesen kizárni se akarom. A rendőrségen Novakként alkalmaznak, ezt a parancsnok is megerősítheti. Az úr pedig természetesen Ebenspanger; nem is értem, miért neveztem Konjevičnek.

ELVIRA ■ Ő Meierhold úr.

KONJEVIČ ■ Valóban? Nos, maga bizonyára jobban tudja, hisz egy asszonynak tudnia kell, hogy hívják a férjét, ugye, Meierholdné?

ELVIRA ■ Meierhold úr az albérlőm. KONJEVIČ ■ És ki a kert tulajdonosa?

ELVIRA ■ Én vagyok a tulajdonos, de a kert a bérleti szerződés részét képezi, ezért minden, ami benne nő, az úr tulajdona.

KONJEVIČ ■ A paprikával telt üvegekkel bezárólag?

ELVIRA ■ Az edényeket is ő vette, szóval igen.

KONJEVIČ ■ Meierhold úr nyilván nagyon gazdag lehet. De mindenekelőtt zseniális ötletei vannak. Boldogok azok, akik a védelmét élvezhetik. *Kinéz az ablakon.* Soha nem fog elfogyni az élelmiszerük. Csak az a kérdés, hogy túl korán vagy túl későn bízták-e el magukat.

ELVIRA ■ Nem értem.

KONJEVIČ ■ Egy optimistának soha nem jutott volna eszébe kizárni magát a társadalomból, találni két túszt, az egyiknek elfoglalni a földjét, a másikat erőszakkal alárendeltségbe kényszeríteni, magas kerítéssel venni körül magát, mintha a törökök itt lennének a kertek alatt.

ELVIRA ■ És mit tenne egy peszsimista?

KONJEVIČ ■ Azt mondaná magának, hogy minden megoldás, még ha akadna is valaki, aki megpróbálna a dolog végére járni, túl későn jönne. És azonnal bérelne vagy megvenne egy darab földet, amit beültetne a túléléshez szükséges alapvető élelmiszerekkel, és ezt a földdarabot magas kerítéssel venné körül, talán elektromos áramot is vezetne bele. Föltételezem, hogy nézik a tévét.

ELVIRA ■ Nem vagyunk elég gazdagok ahhoz, hogy megengedhesük magunknak.

KONJEVIČ ■ Akkor legalább újságot olvasnak. Ott állnak az asztalon.

ELVIRA ■ Azok öt évesek.

KONJEVIČ ■ Akárhogy is, Amerikában az emberek már egy ideje

tömegesen hagyják el a nagyvárosokat, hiszen az élelmiszer- és vízhiány ott szedi majd az első áldozatait. Félreeső vidékekre költöznek, ahol kunyhókat építenek és földművelésbe fognak. És remélik, hogy az élelem után induló kiehézt tömegek nem akadnak rájuk már első nap.

ELVIRA ■ Az amerikaiak híresek arról, hogy könnyen pánikba esnek.

KONJEVIČ ■ A fegyverkereskedők magas haszonnal dolgoznak. Az emberek tudják, hogy az ültetvényeiket meg kell majd védeniük. Amerikában ezt nem tiltja a törvény. De nem vagyok benne biztos, hogy ez nálunk is így van. Illetve hát nem így van. Ahogy azt nyilván jól tudják. Ezért nálunk a lövevény nem lóghat az ajtó melletti fogason, hanem be kell rakni a szekrénybe. Vagy, ami még jobb, az ágy alá. Vagy, az önök esetében, a heverő alá.

Tesz egy lépést a heverő felé. Meierhold előveszi a pisztolyt és Konjevičre fogja. Int Ortonnak. Az térdre ereszkedik, előbúzza a puskát és Konjevičre fogja.

ELVIRA ■ Attól tartok, bármelyik pillanatban elájulhatok.

KONJEVIČ ■ Gratulálok, Ebenspanger úr. Megelőzött.

MEIERHOLD ■ Üljön le, Novak úr. Oda, abba a karosszékebe. A heverő alatt akár egy bomba is rejtőzhet.

KONJEVIČ *beül a karosszékebe* ■ Nincs szükség fenyegetésekre, Vehovar úr, mindenben meg tudunk állapodni, mint jó barátok.

MEIERHOLD ■ Pontosán erre gondoltam. Természetesen számítok az együttműködésére.

KONJEVIČ ■ Amennyiben ebben nincs benne a kertlocsolás, félig már meg is egyeztünk.

MEIERHOLD ■ Kér esetleg egy pohár bort? Viszkit? Zöld teát?

KONJEVIČ ■ Mindez akár veszélyes is lehetne a szívemre nézve.

MEIERHOLD ■ Ahogy óhajtja.

KONJEVIČ ■ Viszont szívesen elszívnék egy keveset abból a fűből, amit a heverő alatti zöld dobozban rejteget. Innen igen jól látni, az utolsó használója nem tolta vissza elég mélyen. Nagy elővigyázatlanság. Mondtam, hogy visszajövök.

MEIERHOLD ■ Azt még a városi vízművek alkalmazottjaként mondta, és nem az állambiztonságnál dolgozó rendőrként.

KONJEVIČ ■ Olyan időket élünk, amikor az ember nem tudhatja soha biztosan, kinek is dolgozik, és mik a feladatai.

MEIERHOLD ■ Joe, tedd le a puskát, és sodorj Novak úrnak egy cigarettát.

JOE ORTON ■ Nem adok neki a legjobb füvemből! Csak ha fizet érte. Még Elvira se kapja ingyen.

MEIERHOLD ■ De ő természetben fizet neked, amit nyilván nem vársz el Novak úrtól.

JOE ORTON ■ Pont ezért nem adhatok neki ingyen.

MEIERHOLD ■ Novak úr a vendégünk.

JOE ORTON ■ Ugyanmár... .

Leteszi a puskát, előveszi a dobozt, és nekilát cigarettát sodorni.

ELVIRA ■ Novak úrnak talán nem lenne ellenére egy hátmasszázs.

KONJEVIČ ■ Ha már itt vagyok, és mindenki ilyen kedves velem, épenséggel jót tenne a hátamnak egy női kéz érintése. Csak nehogy valaki féltékeny legyen!

ELVIRA ■ Ebben a házban felhagytunk az éretlen érzelmekkel. Orton urat kivéve, de hamarosan ő is belátja majd, hogy a realitások között élünk. *Elvira a karosszék mögé lép, és masszírozni kezdi Konjevič vállát.*

KONJEVIČ ■ Uhhhh... Nyitnia kéne egy masszázsszalont.

ELVIRA ■ Már megtörtént, Novak úr. Egy okos nő tudja, mikor kell abbahagyni.

KONJEVIČ ■ A mozdulatainak ritmusából úgy gondolom, hogy már találkoztunk korábban.

ELVIRA ■ Nem lepne meg. Mindannyian ismerjük egymást valami módon, a világ kisebb, mint ahogy azt gondolnánk.

KONJEVIČ ■ Mindig szerettem volna megismerni egy nőt, aki, még ha véletlenül is, de tud ilyen bölcs dolgokat mondani.

ELVIRA ■ Ön nagyon kedves, Konjevič úr.

KONJEVIČ ■ Novak.

Joe megsodorta a cigarettát. Megkínálja vele Konjevičét, aki a szájába illeszti, és várja, hogy Joe tüzet adjon. Joe öngyújtót vesz elő a zsebéből, és tüzet ad. Konjevič mélyen leszívja a füstöt.

JOE ORTON ■ Milyen szívderítő egy füves cigit szívó rendőr látványa. Hol van a fényképezőgéped, Elvira? Soha nem tudhatod, mikor jön jól egy kis bizonyíték.

KONJEVIČ ■ Nem vagyok túlzottan fotogén.

MEIERHOLD ■ Nos, akkor most meg kell akasztanom a beszélgetést, és a lényegestől a jelentéktelen apróságok felé terelni. Joe, kapd föl azt a puskát, és ha Novak úr bármilyen gyanús mozdulatot tesz, lödd térdem.

JOE ORTON *fölveszi a puskát és Konjevičra fogja* ■ Nem jól célok, ezért egyszerűen csak el fogom sütni. Hogy hol találom el, az az isteni gondviselésen múlik.

ELVIRA ■ Novak úr, folytassam a masszázst, vagy szeretné inkább átadni magát a cigije élvezetének? *Konjevič vadul fuldokolni kezd. Elvira ökölrel jól bába veregeti.*

JOE ORTON ■ Ezt vehetem gyanús mozdulatnak? *Fölemeli a puskát.*

ELVIRA ■ Ez köhögés, Joe, nem tudom, miért viszket úgy a tenyered. Először ki kell derítenünk, ki Novak úr, és mit akar.

Meierhold odalép a karosszékhez, félretolja Elvirát, és iszonyatosan hátbaveri Konjevičot. Konjevič ababagyja a köhögést, hátradől és csukott szemmel pihen.

ELVIRA ■ Novak úr! *Megrázza a vállát. A férfi nem válaszol.* Megfulladhat valaki köhögés közben?

JOE ORTON ■ A rendőrség mindenre képes. *(Kirágadja a félig szívtott cigarettát Konjevič kezéből.)* Végig tudtam, hogy megpróbál ránk löcsölni egy hullát.

A cigaretta parázsló végét Konjevič tenyerébe nyomja.

KONJEVIČ ■ *felpattan és körbeugrálja a szobát. Szszszszszsz... Phúúúúúúúúúúúú.*

ELVIRA ■ Még jó, nem tudtuk volna hova eltemetni.

JOE ORTON ■ Használhattuk volna trágyának.

KONJEVIČ ■ Ebenspanger úr, arra nem számítottam, hogy egy önhöz hasonló embernek olyan a humorérzéke, amit még egy ötéves gyerek is röstellne.

ELVIRA ■ Ne idegeskedjen, Novak úr, üljön vissza a karosszékébe, és én ismét megmasszírozom a hátát.

KONJEVIČ ■ Köszönöm, asszonyom, de a körülmények olyanok, hogy inkább máskor jönnék vissza. Viszontlátásra, Ebenspanger úr.

MEIERHOLD ■ Nem megy sehova.

KONJEVIČ ■ A kíváncsiságom hozott ide, de túl messzire merészkedtem, és megkaptam a megérdemelt büntetésemet. Megbűnhődtem, és most szeretnék elbúcsúzni.

MEIERHOLD ■ Először ki kell derítenünk, mihez kezd a vaskerítés túloldalán.

KONJEVIČ ■ A szívem ugyan gyenge, de jó, még csak eszembe se jutna, hogy bármivel ártsak önöknek.

MEIERHOLD ■ De könnyen lehet az is, hogy még mindig a városi vízművek alkalmazottja. És akkor elintézhetné, hogy elzárják a vizünket.

A kert kiszáradna, és mi éhen halnánk. Azt a rendőrös mesét most találta ki, ismerje be.

KONJEVIČ ■ Most kivételt teszek, amit ugyan a szabályzat kifejezetten tilt.

Elővesz egy bőrtokban lévő kártyát és Meierholdnak adja. Az megnézi.

MEIERHOLD ■ Igazat mondott. Egyetlen kivétellel. Ez Konjevič, és nem Novak névre van kiállítva.

KONJEVIČ ■ Valóban? Nem vettem észre. Nyilván tévedés lesz. Hisz tudja, mennyi oktalan tévedést követ el a rendőrség. Talán én is hibás vagyok, hogy nem mondtam meg nekik, mi az igazi nevem.

MEIERHOLD ■ És mi az igazi neve?

KONJEVIČ ■ Ebenspanger, mint az öné.

Szünet. Konjevič és Meierhold egymást nézi.

MEIERHOLD ■ Én Meierhold vagyok.

KONJEVIČ ■ Helyes. Akkor legyen innentől kezdve Meierhold, én meg leszek Ebenspanger. És akkor legalább egy gond kipipálva. Oké?

MEIERHOLD ■ Oké. Joe Orton pedig mostantól fogja Konjevič, a rendőrség különleges ügyosztályának alkalmazottja. *Átadja a kártyát Ortonnak.*

JOE ORTON ■ A bűnöző bizonyos esetekben meglepően rövid idő alatt vedlik át rendőrré. *Elégedetten dugja zsebre a kártyát.* Húúúú, mennyi mindent megengedhettek magamnak ezzel!

ELVIRA ■ Elvihetnél egy rendőrségi buliba, ott sok jóvágású férfi öszejejön.

JOE ORTON ■ Hallotta, Meierhold úr? Ez a nő nem fér a bőrébe. *Elvirának. Az elsőt, aki csak a közelbe megy, letartóztatom.*

KONJEVIČ *bizalmasan* ■ Köztünk szólva, Meierhold úr, a paradicsomi kertjéhez éppenséggel nem sikerült megfelelő társakat választania. Remélem, hogy a válogatás még tart, és akad még hely. Ha esetleg kéne valaki, aki rendet tartana.

MEIERHOLD ■ A javaslatáról a háromtagú bizottságnak kell döntenie.

KONJEVIČ ■ Azt javasolnám, hogy nélkülem tanácskozzák meg ezt a döntést. Holnap délután visszatérek a válaszáért. *Elindul az ajtó felé.*

JOE ORTON *a puskát Konjevičra emeli.* Hova-hova?

KONJEVIČ ■ Föltételezem, hogy abban a puskában nincs töltény.

MEIERHOLD ■ De ebben a pisztolyban van. *A pisztolyt Konjevičra*

emeli. Üljön vissza a karosszékbe, Ebenspanger úr.

Konjevič megfordul, visszauil a karosszékbe.

MEIERHOLD ■ Joe, hol van a ragasztószalag?

Joe Orton leteszi a puskát, lebajol, és a kisasztal alól egy tekerics széles ragasztószalagot vesz elő.

KONJEVIČ ■ Mi minden van még ott lenn?

MEIERHOLD *Ortonnak:* Na. Hisz láttad már a filmekben.

JOE ORTON ■ Mielőtt Elvira el nem zálogosította a tévét. Visszakaphatnánk? Kezdek unatkozni. Itt semmi nem történik.

A karosszék oldalára ragasztja a ragasztószalag elejét, aztán körbetekeri Konjevič mellkasán, és folytatja a férfi rögzítését a karosszékben.

KONJEVIČ ■ Tiltakozhatnék, de azt is láttuk már filmen. Ezért inkább csöndben maradok.

JOE ORTON *a száján is átbúzza a ragasztószalagot* ■ Az lesz a legjobb.

A szin elsötétül.

10. jelenet

Konjevič a karosszékben, testét körbefogják a ragasztószalag-csíkok.

A sötétben halljuk a rádiót: „...az értékeket nem önmaguk miatt fejlesztjük és támogatjuk, hanem azért, hogy jobban és értelmesebben éljünk. A félmúlt történelme arra tanít bennünket, hogy valóban lehet értelmetlenül meghalni a közösségért, ugyanakkor viszont elkezdünk elfelejteni, hogy a közösségen kívül az egyén nem tud értelmes életet élni. Azaz az egyén a választott közösséggel egy nem kifejezetten egyszerű kapcsolatba bonyolódik, amelyben óhatatlanul is bekövetkezik az azonosulás...” (A hírek elhangzása közben a szin lassan kivilágosodik.)

Meierhold, Joe Orton és Elvira belépnek a folyosóra. Joe kikapcsolja a rádiót

JOE ORTON ■ Bla-bla-bla.

ELVIRA ■ Jól érezte magát, Konjevič úr?

JOE ORTON ■ Kellemes álmait voltak? Az enyéme általában vadak, ha elszívok egy cigit. Szeretne még egyet?

Konjevič megrándul, vonaglik.

ELVIRA ■ Szerintem az úr szeretne valamit mondani.

Meierhold biccent Joe Ortonnak. Az leszedi a szalagot Konjevič szájáról.

KONJEVIČ ■ Egész éjszakára magamra hagytak!

ELVIRA ■ Való igaz, ebben a házban mindig figyelmesek voltunk.

KONJEVIČ ■ És az az átkozott rádió is magától bekapcsolt!

ELVIRA ■ Rádadásul nekünk magunknak is pihennünk kellett.

KONJEVIČ ■ Az Ön hálószobájában? Hármásban?

ELVIRA ■ Meierhold úr eleinte ellenkezett. Aztán Joe kezdett el duzzogni, mert még nem fogadta el, hogy a jó dolgokat meg kell osztani másokkal. Fialat még, érthető. De végül mégis szót értettünk.

KONJEVIČ ■ Én eszükbe se jutottam.

ELVIRA ■ Épp ellenkezőleg. Én háromszor is javasoltam, hogy hívjuk le, tekintve, hogy mégis a vendégünk. De ez a két úr csökönyösen ellenezte.

KONJEVIČ ■ Azt akarom mondani, hogy nem jutott eszükbe, kapok-e levegőt. Akár meg is fulladhattam volna!

ELVIRA ■ Mit szeretne reggelire? Rántottát vagy lekváros zsömlét?

KONJEVIČ ■ Azt akarom, hogy engedjenek szabadon. El akarok menni.

ELVIRA ■ Tetszik nekünk, Konjevič úr, ezért szeretnénk, ha a továbbiakig velünk maradna.

KONJEVIČ ■ De nem ragasztószalaggal a karosszékhez rögzítve!

ELVIRA ■ Miért ne?

KONJEVIČ ■ Még az orrom se tudom megvakarni!

ELVIRA ■ Joe, vakard meg Konjevič úr orrát.

KONJEVIČ *Ortonnak* ■ Leköplek, ha közelebb jössz.

JOE ORTON ■ Nem hiszem el! A legjobb füveddel látsz el valakit, aztán mit kapsz cserébe!

KONJEVIČ ■ Kiszáradtam!

Meierhold Elvirára néz.

ELVIRA ■ Szolga vagyok a saját házamban. De csak magamat okolhatom. *Elmegy.*

MEIERHOLD ■ Na, végre magunkra maradtunk. Ki maga valójában, és mi szél hozta ebbe a házba?

KONJEVIČ ■ Engedjenek szabadon, hogy megmozgathassam a tagjaimat, hogy elvégezzek néhány guggolást, és olyan dolgokat tudhatnak meg, amelyekről nem is álmodtak.

MEIERHOLD ■ Joe, távolítsd el a ragasztószalagot, és engedd meg, hogy az úr öt guggolást csináljon.

JOE ORTON ■ Megszökik!

MEIERHOLD ■ Nem hinném. *Előhúzza a pisztolyát.*

Joe Orton Konjevičhoz lép, és eltávolítja a ragasztószalagot. Konjevič nebezen áll föl, nyújtózkodik, néhányszor leguggol. Kiegyenesedik, néhány karkörzést végez.

2015 nyár

JOE ORTON ■ Most fél órát azt fogjuk nézni, hogyan tornázik?
 KONJEVIČ ■ Elszívhatnék még egy keveset abból a kiváló fűből? Úgy a vallomásom gördülékenyebb lesz, ha már vallanom kell.
 MEIERHOLD ■ Előbb a vallomás.
 KONJEVIČ ■ Szigorú, de nem érdelek mást. Annyi számárságot összehordtam itt, hogy életem végéig bánni fogom.
 MEIERHOLD ■ Mielőbb térjünk a lényegre.
 KONJEVIČ ■ Menedzserre van szüksége, Ebenspanger úr.
 MEIERHOLD ■ Nofene.
 KONJEVIČ ■ Az, amit itt létrehozott, marketingért kiált. A szabad piac valóban térdre kényszerítette a világot, majd darabokra törte, noha ez nem jelenti azt, hogy nem könnyítheti meg az utolsó perceinket.
 JOE ORTON ■ Ön bizonyára esti iskolában végezte el a bölcsészetet. Azért tűnik ismerősnek.
 KONJEVIČ ■ Azért tűnök ismerősnek, mert már többször vettem tőled füvet.
 JOE ORTON ■ Az ügyfelekről névsort vezetek. Azon nem szerepel se Konjevič, se Novak.
 KONJEVIČ (a zsebéből egy papírdarabot húz elő) ■ És ezen?
 JOE ORTON ■ Hol szerezte? Adja vissza!
 KONJEVIČ ■ Te meg nekem a hamis rendőrigazolványt. *Kinyújtja a kezét.*
 JOE ORTON *Meierholdnak* ■ Megrugdoshatom?
Belép Elvira egy nagy kancsó vízzel. Konjevič megragadja, kiissza. Visszaadja Elvirának.
 ELVIRA ■ Rosszkor jöttem?
 KONJEVIČ ■ Nem, dehogy, Silvana asszony, pont jókor, hogy meghallgassa üzleti ajánlatomat.
 ELVIRA *megretten* ■ Honnan tudja, hogy Silvana a nevem?
 KONJEVIČ ■ Már nem az, Elvira asszony. Silvana még azelőtt volt, hogy nyugdíjba ment volna, hogy a hátralevő éveit polgári milióban töltse. Noha ez a ház csak megközelelti azt, amire eredetileg gondolt. Korábban csak futólag utaltam rá, de most már elmondhatom, hogy többször voltam a vendége.
 ELVIRA ■ Minek jött?
 KONJEVIČ ■ Hogy összetörjem az illúzióit, amelyek így is, úgy is maguk alá temették volna.
 ELVIRA ■ Kinek dolgozik?
 KONJEVIČ ■ Magamnak, Elvira asszony. Manapság csak a bolondok dolgoznak másoknak. Megleptem volna?

JOE ORTON *fölkapja a puskát és Konjevičra fogja* ■ Elég, elég, elég!
 KONJEVIČ ■ Nincs megtöltve.
 JOE ORTON ■ És ha mégis megvan?
A menyeyzet felé fordítja és elsüti. Rettenetes dörrenés. Mindenki sokkot kap, Joe Orton a leginkább.
 KONJEVIČ ■ Mondanék valamit, ha lehet.
 JOE ORTON *ráfogja a puskát* ■ Először én mondom el, mit fog maga elmondani.
 KONJEVIČ ■ Azt, amit el akartam mondani, mielőtt félbeszakítottál volna
 JOE ORTON ■ A kártyákat újraosztották, most én kérdezek.
 ELVIRA ■ Meierhold úr, miért tette el a pisztolyát, amikor Joe Orton fölkapta a puskát?
 MEIERHOLD ■ Egy kis kihágást akartam neki összehozni, úgy éreztem szüksége van rá. A múlt éjjel elvesztette önbecsülése egy részét, és azt valahogy helyre kellett bilentenie. A legkönnyebb az lesz, ha itt hadonászhat egy kicsit egy nagy puskával.
Joe Orton Meierholdra emeli a puskát és löni készül. Hirtelen leroskad, a puskát a földre dobja, a karosszékebe ül, arcát a tenyerébe temeti és zokogni kezd. Elvira a széke karjára ül, átöleli Orton vállát, megsimogatja a fejét, mint egy gyerekeknek.
 ELVIRA ■ Minden rendben lesz, mókuskám, anyuci soha nem volt veled elégedetlen. Bocsásd meg, ha valami csúnyát mondtam volna.
Orton zokogása lassan alábbhagy.
 KONJEVIČ ■ Ezek a mai fiatalok elpuhultak, nem tudnak a sarkukra állni. Pedig a világnak erőteljes megmozdulásokra van szüksége, jobban, mint bármikor korábban. A fiatalok kis történeteket találnak ki, történetcskéket, vagy azt se. Értelmetlen önkielégítés a fészbukon, ezzel igazsztatják magukat.
 ELVIRA ■ Joe nincs is fönn a fészbukon, az internetet csak pornóra használja. Még azt se naponta.
 KONJEVIČ ■ Csak az számít mennyországnak, amit képesek megalkotni. Az eksztázis, a felejtés pillanata, a megkönnyebbülés pillanata. Valami, amit senkivel nem lehet megosztani. Apró, alattomos önzés, ennyi minden történetük, nem több. De Ön, Ebenspanger úr, a régi nagy történetek szellemében alkotta meg a sajátját. Egy nagy, különleges kert, amely nem a múltó élvezetről szól, hanem az emberi faj túléléséről

MEIERHOLD ■ A kerítésen kívüli világ már nem érdekel.
 KONJEVIČ ■ Nagyszerű! Azzal, hogy hátat fordított a világnak, és mint az utolsó szalmaszálba, bekapaszkodott az önzésbe, biztosította magának a világ megmentésének a legideálisabb lehetőségét.
 MEIERHOLD ■ Egyre inkább elmentmondásokba keveredik.
 KONJEVIČ ■ A kertnek egy olyan prototípusát dolgozta ki, amit bárhol a földön értékesíthet. A tudományos alapon nevelt növények 10 faja, amelyek évről-évre megújulnak, elegendő vitaminnal szolgálnak az egészséges élethez, egy élelmiszer perpetuum mobile, három-négy tagú családnak elegendő mennyiségben. Tudja, mit jelent ez?
 MEIERHOLD ■ Majd maga megmondja.
 KONJEVIČ ■ Vége a kereskedésnek, vége a szállításnak, vége a foszszilis tüzelőanyag iránti igénynek, vége a légkör szennyezésének, vége a világvége-érzésnek!
 JOE ORTON ■ Ugye, milyen örült? *Elvirára néz.*
 ELVIRA ■ Igen, mókuskám. Valóban az.
 KONJEVIČ ■ Az ötletét haladéktalanul szabadalmaztatni kell.
 MEIERHOLD ■ Miért?
 KONJEVIČ ■ Mert ma a gonosztevők fő célpontja a szellemi tulajdon.
 MEIERHOLD ■ Nem is tudtam.
 KONJEVIČ ■ Aláírunk egy szerződést, hogy az egész világon csak én árusíthatom a kertjének a prototípusát. Elárulom, hogy Amerikában akkora lesz a lelkesedés, hogy agyontaposák egymást az emberek.
 MEIERHOLD ■ És ebből nekünk milyen hasznunk lesz?
 KONJEVIČ ■ Gazdagok leszünk, Ebenspanger úr. Kényelemben élhetünk életünk végéig. Mindannyian.
 MEIERHOLD ■ Mindannyian?
 KONJEVIČ ■ Mind a négyen.
 JOE ORTON ■ Nocsak. Hirtelen négyen lettünk?
 ELVIRA ■ Erről Meierhold úr dönt, mókuskám. Ő az, aki tudja, mi a jó nekünk.
 KONJEVIČ ■ Ön mit mond, Meierhold úr? A kertet kibővíthetjük, fölvasároljuk a szomszédos telkeket, a házakat leromboljuk, az embereket kiöltöztetjük. Mindezt legálisan, természetesen. A húsz zöldségkörtől száraz, kétszáz tudunk csinálni.
 MEIERHOLD ■ És így tovább?
 KONJEVIČ ■ És így tovább. Azután a kerítésen belüli menedékhelyre vendégeket hívunk. Elvira asszony esetleg talál magának egy

fiatalabb fiút, egy tettekeszebbet, én meg valami menyecskét, hogy ne unatkozzam éjszakánként. Meg persze Ön is, az irányultságához illőt. Nem vagyok rasszista, akár a Szahara alatti tájakról is befogadnék valakit.
 ELVIRA ■ Azzal a föltétellel, ha férfi az illető.
 KONJEVIČ ■ Gondolja meg, Ve-hovar úr. Nem önmaga miatt, nem miattam. E miatt a két ember miatt. Mindkettő tehetetlen, mindkettő öntől függ. Bőven van ideje gondolkodni. Én nem sietek.
 MEIERHOLD ■ Az jó, ugyanis most egy darabig itt marad.
 KONJEVIČ ■ Ennek tudatában vagyok. Ezért ne vegyék zokon, ha megkérdem, hol találok a mel-lékhelyiséget. Múlt éjszaka nem állt módomban elvégezni mindazt, amire egy korombeli férfinak szüksége van.
 JOE ORTON ■ Gyanús is volt, hogy összehugozta magát!
 MEIERHOLD ■ Joe, vedd a puskát, és kísérd el az urat a mosdóba. Vigyázz, nehogy megpróbáljon megszökni az ablakon. Ha végzett, kísérd vissza.
Joe fölveszi a puskát és megvárja, amíg Konjevič az ajtóhoz megy. Követi a folyosóra. Rövid szünet.
 ELVIRA ■ Semmit nem értek.
 MEIERHOLD ■ Én se mindig tudom követni, mi történik.
 ELVIRA ■ Gondolod, hogy az Isten próbára tesz bennünket a vétkeink miatt?
 MEIERHOLD ■ Az Isten már rég keresztet vetett a világra. Csak az Ördög tart ki továbbra is, abban a reményben, hogy ő nevet utoljára.
 ELVIRA ■ És mi van, ha tényleg a helyi vízműveknek dolgozik?
Lentről fegyverdörrenést ballani. Szünet.
 ELVIRA ■ Furcsa zaj.
 MEIERHOLD ■ Attól tartok, hamarosan egy kellemetlen hírral kell szembesülnünk.
Joe Orton tér vissza a puskával.
 JOE ORTON ■ Meg akart szökni az ablakon.
 MEIERHOLD ■ Azt mondtam, kísérd vissza.
 JOE ORTON ■ Nem tartotta magát a megbeszéltekhez. Nem vállalom a felelősséget olyasmért, ami nem az én hibám.
 MEIERHOLD ■ Milyen állapotban van?
 JOE ORTON ■ Kevésbé virgoc, mint korábban. A szája nyitva, de szólni nem szól. Mintha már semmi nem érdekelné.

ELVIRA ■ Joe Orton, hogyan bocsássam ezt meg neked?

JOE ORTON ■ A történelem minden új korszaka legalább egy áldozatot kíván.

ELVIRA ■ Soha nem fogjuk megtudni, ki volt, és mit akart.

MEIERHOLD ■ Ennek a kérdésnek a megválaszolásával töltjük majd a hosszú téli estéket. Joe, ragadj meg egy lapátot, áldozd be néhány káposztafejet és temesd az urat elég mélyre, hogy később véletlenül rá ne akadjanak.

JOE ORTON ■ Beszárás. Csak munkát csináltam magamnak.

Megfordul és kimegy. A puskát magával viszi. Szünet.

ELVIRA ■ Keresni fogják.

MEIERHOLD ■ Kik?

ELVIRA ■ Hát azok. Az övéi. A helyi vízművek. A rendőrség. A titkosszolgálat. Vagy az ápolói, hogy visszavigyék a kórházba. Honnan tudjam.

MEIERHOLD ■ Semmit se tudsz, Elvira. És ez mindannyiunknak jobb így.

ELVIRA ■ Szeretsz?

MEIERHOLD ■ Nem gondolod, hogy a pillanat némileg intelligensebb kérdést kíván?

Elsötétül a szín.

11. szín

A sötétben halljuk a rádiót: „... az emberek többsége még mindig úgy gondolja, hogy az emberiség megmaradásának közvetlen veszélyeztetéséről szóló történetek csak mendemondák, és olyanok gyártják őket, akiknek nincs jobb dolguk. Sajnos ez nem igaz. Az apokaliptiszis egy hajó, amelybe már beszálltunk, és amely elhagyta a kikötőt, és amely nem tud visszafordulni. Hogy mindez hogyan hat majd az emberek közötti kapcsolatokra, azt senki nem tudja. Azoknak azonban, akik már megértették, hogy talán ez a század az utolsó az emberiség életében, talán kevésbé kéne önzőnek lennie, és a saját céljait alá kéne rendelniük a hajónk közös kormányzásának, hisz azért vagyunk rajta, mert nem eszméltünk fel időben. A hajótörést nem kerülhetjük el, ezt már a vakokon kívül mindenki világosan látja. Már csak arról van szó, hogy a hajótörésre az idén, öt év múlva vagy a legjobb esetben száz év múlva kerül-e sor... (A bírek alatt a szín fokozatosan kivilágosodik.)

Belép Meierhold és kikapcsolja a rádiót.

MEIERHOLD ■ Bla-bla-bla.

Megfogja a mappáját, a karosszékebe telepszik és rajzolni kezd. Belép Elvira, teát hoz. Az asztalkára teszi, leül a beverőre. Meierhold ránéz.

MEIERHOLD ■ Aggódsz?

ELVIRA ■ Joe továbbra is a városban csavarog.

MEIERHOLD ■ Nem ezt tette mindig is?

ELVIRA ■ Most már igazán felhagyhatna az árusítással. Most, hogy van kertünk.

MEIERHOLD ■ Igyekeztem figyelmeztetni, amennyire lehetett.

ELVIRA ■ Azt hittem, boldogok leszünk most, hogy átértük a szörnyűségeket.

MEIERHOLD *feláll* ■ Miket beszélsz? A szörnyűségek még *előttünk* vannak. Ezért csináltuk ezt a menedékhelyet. Ha csak egy héttel tovább élünk a többieknel, már elértünk valamit.

ELVIRA ■ És az az egy ráadás hét megéri az erőfeszítéseket?

MEIERHOLD ■ Milyen erőfeszítéseket tettél?

ELVIRA ■ Ki főzött, takarított és kezelt konfliktust és nyújtott erkölcsi támaszt? Meg csinálta mindazt, ami csak úgy adódott?

MEIERHOLD ■ Az éjszakákra gondolsz, a hálószobádban?

Elvira föláll, elveszi a teás tálcát az asztalról és az ajtó felé indul.

MEIERHOLD ■ Nem ittam még meg a teát.

ELVIRA ■ Nem is fogod.

Az ajtónál majdnem beleütközik Konjevićbe, aki akkor lép be a folyosóról.

KONJEVIĆ ■ Majd én megiszom. Tegye csak le az asztalkára. *Összedörzsöli a kezét.* Jól fog esni, kint nagyon fújni kezdett.

Meierhold és Elvira tátott szájjal bámulják.

ELVIRA *Meierholdra néz* ■ Ugye nem tévedek? Ugye nincs itt senki kettőnkön kívül?

KONJEVIĆ ■ Azt reméltem, hogy a nyakamba ugrik és magához ölel.

ELVIRA ■ Már többször gyanús volt, hogy ez egy kísértetjárta ház.

KONJEVIĆ *kiveszi Elvira kezéből a tálcát, elveszi az asztalkáig, önt magának:* A kísértetek nem teáznak.

ELVIRA ■ De hiszen a kertben fekszik, két méter mélyen!

KONJEVIĆ ■ Ott nagyon nehezen tudnék levegőt venni. Márpedig én szeretek lélegezni. *Nagyot sóhajtot.*

2015 nyár

Igaz ugyan, hogy itt nagy hiány van friss levegőből.

MEIERHOLD ■ Csak egy módja van annak, hogy megállapítsuk, kísértet áll-e előttünk, vagy sem.

Pisztolyt vesz elő a zsebéből és Konjevičra fogja.

KONJEVIČ ■ Ha az érzéseim nem csalnak, bármelyik pillanatban nagy durranásnak lehetünk fültanúi.

Elmosolyodik és beleiszik a teájába. Meierhold elsüti a pisztolyt. Elvira megrándul, Konjevič fölemeli a teáját és elmosolyodik.

KONJEVIČ ■ Ha az érzéseim nem csalnak, hamarosan egy újabb durranásnak leszünk fültanúi.

MEIERHOLD ■ Talán golyóálló mellényt visel.

Meierhold egyet lép Konjevič felé és egy méteres távolságból fejbőlövi.

KONJEVIČ ■ Hopsz, még kilyukad a dobhártyám.

MEIERHOLD *megszemléli a pisztolyt:* Használ Joe Orton mást is a hasison kívül? LSD-t, meszkált? Lehet, hogy valamit beletett az ételünkbe?

Joe Orton lép be az ajtón, puskával a kezében.

JOE ORTON ■ Csak öt percre megyek el, és máris megvádolnak a leggaládabb bünténnyel.

ELVIRA ■ Joe, az Isten szerelmére, hol csavarogsz?

JOE ORTON ■ Vadász lettem. Állatokat lövök, hogy ne csak zöldséget együnk a kertben. *Ránéz Meierholdra.* No és mire ló Ebenspanger úr?

KONJEVIČ ■ Kísértetekre.

MEIERHOLD ■ Joe, hány embert látsz ebben a szobában?

JOE ORTON ■ Hármat.

ELVIRA ■ És kísértetet?

JOE ORTON ■ Kísértetet nem látok.

ELVIRA ■ Előtted áll, és teát iszik!

JOE ORTON ■ Ez nem kísértet, ez Konjevič úr.

ELVIRA ■ Joe, Konjevič urat lelőtted a fürdőszobában és elástad a kertben!

JOE ORTON ■ Talán mellélőttem.

ELVIRA ■ Az ablakon át láttuk, ahogy elásod.

JOE ORTON ■ Igen?

ELVIRA ■ Még a káposztafejeket is visszaültetted a helyükre. Hogy elrejtse a nyomokat, azt mondtad.

JOE ORTON ■ Vagy fölkelt a halottaiból. Talán végre elkezdődött a Bibliában megjósolt föltámadás.

ELVIRA ■ Joe...

JOE ORTON ■ Nem is örülök, hogy nem vagyok gyilkos? Át kéne ölelned, megcsókolnod. Mind a négyünknek a hálószobába kéne

mennünk, és hangos bulival ünnepelnünk meg az eseményt.

MEIERHOLD *kiveszi a tölténytárat a pisztolyból és látja, hogy vaktöltények vannak benne* ■ Hogy én milyen hülye vagyok.

JOE ORTON ■ Ezt már régóta tudjuk.

KONJEVIČ ■ Hagyd. Nem vall jólneveltségre belerúgni abba az emberbe, akinek az egyensúlya most billent át a káoszba.

ELVIRA ■ Elmagyarázná valaki, mi történik itt?

JOE ORTON ■ Semmi olyasmi, ami nem történt meg már vagy ezer-szer a történelemben.

ELVIRA ■ Egy szót sem értek.

JOE ORTON ■ Hogy is érthetnél meg bármit, amikor egyetlen hatalmas lyuk vagy tetőtől talpig, és ennek a lyuknak mindig tele kell lennie, nehogy véletlenül egy morzsányi ész kerüljön bele?

KONJEVIČ ■ Nono. A nőkkel figyelmesnek kell lenni, akkor is, ha megvetjük őket.

MEIERHOLD ■ Mikor kezdődött ez az összeesküvés?

JOE ORTON ■ Ön emlékszik rá, Konjevič úr?

KONJEVIČ ■ Van annak azért jó ideje. Mindenképpen még azelőtt, hogy elástak volna a kertben.

MEIERHOLD ■ Mielőtt ide jött volna?

KONJEVIČ ■ Az sincs kizárva. De nincs fontossága: most ez van, ami van.

ELVIRA ■ Istenem, Joe Orton, hogy tudtad végigcsinálni ezt a színjátékot?

JOE ORTON *felszisszen* ■ Na és te, aki megjátszod az orgazmust?

ELVIRA *gonoszul* ■ Általában nem teszem, de veled nincs más választásom.

JOE ORTON ■ Köszönöm a bókot. Ezért a bérleti díjad, amit holnapról fizetsz, lényegesen magasabb lesz.

ELVIRA ■ Meierhold úr, miért nem véd meg?

MEIERHOLD ■ A jóhiszeműségem áldozata lettem.

KONJEVIČ ■ Inkább az üzleti érzék hiányának áldozata. Fölajánlottam a megállapodást, amivel megőrizhette volna a pozícióját, és mindenkinek garantálta volna a kényelmet élete végéig.

MEIERHOLD ■ Mit akarnak tenni?

JOE ORTON ■ Semmi drámait. Eddig tízféle zöldséget termeltünk a kertben, mostantól pedig...

MEIERHOLD ■ Tudom, kendert fogunk.

JOE ORTON ■ Nem. Mákot.

ELVIRA ■ A mákosrétest soha nem szerettem.

MEIERHOLD ■ Ópium, heroin?

KONJEVIČ ■ A terület nagyságát és a föld minőségét figyelembe véve kiváló termésünk lesz.

MEIERHOLD ■ Kereskedelembe fognak? Elkábítják az embereket? Nem élelmiszert termelnek, hanem betegséget és halált? Ezt nem fogom megengedni.

ELVIRA ■ Én se. A ház és a kert tulajdoni lapján az én nevem szerepel.

JOE ORTON ■ Tudtam, hogy nem lesz könnyű.

KONJEVIČ ■ Á, semmi baj, megoldjuk, hisz értelmes emberek vagyunk. A tulajdonjog átírása nem egy bonyolult dolog. Egy kis ígéret, némi fenyegetés, és már meg is van.

Ugye, Elvira asszony? Ugye, Meierhold úr? A céljaink elérése közben is meg kell őrizni az emberi értékeket.

MEIERHOLD ■ Az Ön értékei, Konjevič-Novak úr, arra se érdemesek, hogy leköpjem őket.

ELVIRA ■ De én megteszem! *(Konjevič felé köp.)*

KONJEVIČ ■ Az értékeket magunk találjuk ki, hogy legalizáljuk a céljainkat. Más szóval: pusztá fikciók.

JOE ORTON ■ Ezen a téren már egy ideje bármi megengedett. Még az én bohózataim is. Biztosítom magamnak a helyet a történelemben.

MEIERHOLD ■ Te egy tetű vagy, amelynek legfőljebb egy kutya bőrére lesz helye. Az emberiség a kihalás szélén áll, ti ketten pedig...

JOE ORTON ■ ... szeretnénk megkönnyíteni az utolsó pillanatait. Hát nem vagyunk nemeslelkűek? Szórakozás, felejtés, és persze néhány kényelmes év magunknak – van ennél szebb?

KONJEVIČ ■ A megtermelt ópium bevételéből százszor több zöldséget tudunk magunknak venni, mint amennyit ti itt termelni szándékoztatok.

JOE ORTON ■ És húst.

KONJEVIČ ■ És húst. Mindenfélét. Fiatalt és ruganyosat is. *(Elvirára néz.)*

ELVIRA ■ Meierhold úr, nem védi meg a méltóságomat?

MEIERHOLD ■ Ezt a játékot elvezítettük.

KONJEVIČ ■ Nem okvetlenül. Amilyen megfontoltak, még mindig állhatnak a győztes oldalra.

MEIERHOLD ■ Nem barátkozunk tolvajokkal.

ELVIRA ■ Brávó, Meierhold úr! *Aggódó arckifejezést ölt.* Másrészt,

ezt azért meg kell gondolni. Ugye, Konjevič úr?

MEIERHOLD ■ Meggondoljuk. A bíróságon.

KONJEVIČ ■ De a bíróság kívül esik azon a kerítésen, amit azért emeltetett, hogy senki ne mászhasson be a kertjébe, Ebenspanger úr. A kerítésen belül a bíróság nem kompetens, itt csak mi magunk vagyunk.

MEIERHOLD ■ Meg kell ölniük.

KONJEVIČ ■ De mi nem vagyunk gyilkosok, mint maguk, még ha nem jártak is sikerrel.

JOE ORTON ■ Nézzen ki az ablakon, Meierhold úr.

Meierhold és Elvira az ablakhoz lépnek, kinéznak.

ELVIRA ■ Ki ez a lány?

JOE ORTON ■ Az új munkaerő. Két órája alkalmaztuk.

MEIERHOLD ■ Álljon meg a menet... Nem hiszem el. Mit csinál az a lány?

JOE ORTON ■ Kiássa a zöldséget, előkészíti a talajt a máknak.

ELVIRA *megbántva:* Fialat.

KONJEVIČ ■ Így megy ez, asszonyom. Manapság ez nem tart sokáig. Mire körbefordulunk, már tegnap van. És a holnap már itt kopog az ajtónkon, miközben alszunk.

ELVIRA ■ És mit fog még csinálni azon felül, hogy a kertben dolgozik?

KONJEVIČ ■ Késznek mutatkozott, hogy elgondolkodjon néhány javaslatunkon. Hisz ismeri a szegény családokból származó lányokat: soha nem mondanak nemet egy ráadás kenyérszeletre, még ha az ártatlanságuk is az ára.

ELVIRA ■ És hol fogják nyélbe ütni a javaslataikat? Az én hálóban?

KONJEVIČ ■ Erre jövet bekukkantottam, és alkalmasnak tűnt, hogy... nos, talán most mellőzném a részleteket...

ELVIRA ■ Az Isten verje meg!

Odaront Konjevičhez, öklével üti a férfi mellkasát. Az Isten verje meg! *Térdre esik, átöleli Konjevič lábát, fölzokog.* Könyörüljön...

JOE ORTON ■ Kész színház!

ELVIRA *alig hallhatóan* ■ Megvert engem az Isten...

Meierhold elindul az ajtó felé.

KONJEVIČ ■ Hová indult?

MEIERHOLD ■ Új kalandok felé.

JOE ORTON ■ Azokról már mi gondoskodtunk. Az Ön kalandjai mostantól kezdve...

MEIERHOLD ■ Nem érdekel.

JOE ORTON *ráemeli a puskát Meierholdra* ■ Szerintem meg nagyon is érdekli.

MEIERHOLD ■ Én tudós vagyok.

KONJEVIČ ■ Pont emiatt, Eben-spanger úr. Pont emiatt szántunk Önnek olyan munkát, amit csak megfelelő szakmai tudással rendelkező ember tud elvégezni.

JOE ORTON ■ Az ópiumból heroint gyártó laboratóriumot fogja vezetni.

KONJEVIČ ■ Étel és szállást kap cserébe. Manapság ez nem kis dolog.

JOE ORTON ■ Sőt, több mint ami milliárdnyi embertársának jut a Földön.

KONJEVIČ ■ Csak Los Angelesben százezer ember alszik az utcán.

ELVIRA *feláll* ■ És nekem? Nekem mi lesz a dolgom?

MEIERHOLD ■ El akarod adni magad?

ELVIRA *sértetten* ■ Soha nem adtam el magam. Tettem olyasmit, amit nem tesz meg minden nő, de mindig összekötöttem a kellemest a hasznossal. A természetemből következik, hogy szívesen együttműködöm. Meghallom az idők szavát. Alkalmazkodom.

KONJEVIČ ■ Elvira asszony, sok évvel ezelőtti találkozásunkból egy különleges testhelyzet maradt meg az emlékeimben. Gondolja, hogy még képes lenne rá? Hiszen a tagjai már nem olyan rugalmasak...

Elvira lekever neki egy nyaklevest.

JOE ORTON ■ Nem ártana némi tiszteletet tanúsítani, mert még szakácsnő nélkül maradunk.

ELVIRA ■ Meierhold úr... A világ túlzottan kiszámíthatatlan lett, a büszkeség már nem más, mint a sors hibája.

KONJEVIČ ■ Okos nő. Hallgasson rá.

JOE ORTON ■ Buta liba, de ezúttal véletlenül olyat talált mondani, amivel egyetértek.

MEIERHOLD *Konjevičnak* ■ Magáról nem tudom, hogy ki, de hogy kiváló család, az biztos, és a képességeit jobban is kamatoztathatná a nemzetközi piacon.

KONJEVIČ ■ Ismerem a korlátait, Vehovar úr.

MEIERHOLD ■ Te pedig, Joe Orton, más tézta vagy. Ha eltekinünk a benyomástól, amit keltesz, eléggé tájékozott vagy az emberi gondolkodás terén.

JOE ORTON ■ Köszönöm.

MEIERHOLD ■ A kapzsiság, amit életfilozófiának választottál, nem hoz mást számodra, mint az alantas szükségletek rövid távú kielégítését és a megbánás végtelen hosszú óráit.

JOE ORTON ■ A macska hemperg a napon, és aztán elalszik. Az

ember hempereg az életben, és aztán elalszik. Egyik se tudja kikerülni a sorsát, hogy az, aki, és az, ami.

ELVIRA ■ Egy szót se értek.

JOE ORTON ■ Miért is ne várnánk a világvégét egy ködös eufóriában, boldogságot érezve, ami mesterséges ugyan, de mégiscsak boldogság. A feledés keresése minden élőlény egyetemes tulajdonsága. Ezért törekszünk itt az élvezet megteremtésére.

MEIERHOLD ■ Nélkülem. *Megfordul, indulna.*

KONJEVIČ ■ Eben-spanger úr, jól tudja, hogy ezt nem engedhetjük meg.

MEIERHOLD ■ Mégis, mit tesznek velem?

KONJEVIČ ■ Előbb-utóbb ki kell mennie a mellékhelyiségbe, Joe Orton elkíséri a puskájával, Ön megpróbál megszökni az ablakon át, Joe lelövi, eltemetjük a mákültetvényben. Trágya lesz magából.

Szünet.

ELVIRA ■ Meierhold úr, maradjon velünk. A lakbérét év végéig kifizette. Utána is meg tudunk egyezni. Az elvárásaink nem lesznek elfogadhatatlanok. Ugye, Joe?

JOE ORTON ■ Hadd döntsön egyedül.

KONJEVIČ ■ Eben-spanger úr. Meghalni az elvekért, amelyek nem többek pillanatnyi ötleteknél, manapság anakronizmusnak számít. Hadd mutassak rá arra, hogy amit most érez, az a hősiesség utáni gyermeki vágy.

ELVIRA *óvatosan:* Meierhold úr?

MEIERHOLD ■ Tulajdonképpen nincs választásom.

KONJEVIČ ■ Minimális, én azt mondanám.

MEIERHOLD *döntött* ■ Jó. Akkor elugrom a városba némi szakirodalomért, és fél órán belül itt vagyok.

KONJEVIČ ■ Szerintem oké, de mit mond erre Joe Orton, aki dramaturgja és rendezője is ennek az előadásnak?

JOE ORTON ■ Fél óra.

ELVIRA ■ Azért egy kis késés belefér. Öt perc.

MEIERHOLD ■ Fél órára van szükségem, nem többre. *Elsiet.*

Szünet.

ELVIRA ■ Úgy örülök, hogy az érzelmek kerekedtek fölül, és nem az értelem.

JOE ORTON ■ Minden a tervek szerint halad.

Konjevič az ablakhoz lép, kinéz.

KONJEVIČ ■ Az ösvényen halad a vaskapu felé.

JOE ORTON ■ Milyen messze van?

KONJEVIČ ■ Félúton.

JOE ORTON ■ Nyisd ki az ablakot, Elvira.

Elvira az ablakhoz lép, kinyitja.

ELVIRA ■ Odaért a kapuhoz. Sikerülni fog neki!

KONJEVIČ ■ Már mászik föl a kapun, a teteje felé.

JOE ORTON *ellöki Konjevičtet:* Már csak egy kicsi, és sajnálni fogja, hogy a kapu tetejére éles vasakat szereltetett.

KONJEVIČ ■ Igazi lándzsákat.

Joe Orton fölemeli a puskát és az ablakon át célba vesz vele valamit.

ELVIRA ■ Várj.

JOE ORTON *ránéz* ■ Mi a fene bajod van?

ELVIRA *ellép az ablaktól* ■ Tudom, hogy csak egy szentimentális nő vagyok, de úgy összeszorult a szívem, hogy alig kapok levegőt.

Kintről, száz méteres távolságból borzasztó sikoly hallatszik.

ELVIRA ■ Mi volt ez?

KONJEVIČ ■ A menekülő megcsúszott a kapu tetején.

JOE ORTON ■ Az egyik lándzsa átszúrta a szívét.

ELVIRA ■ Jézusom! Ez a mi bűnünk.

JOE ORTON ■ A miénk? A lándzsákat Svájcban rendelte, mert a hazaiak nem voltak elég élesek!

ELVIRA *a kétségbeesés szélén* ■ Meg akart védeni minket!

JOE ORTON ■ Az ilyenek a legrosszabbak.

KONJEVIČ ■ Gyorsan le kéne szednünk, hogy a járókelők ne vigyék halálhírét a világban.

Joe Orton és Konjevič elindulnak az ajtó felé. Konjevič megfordul.

KONJEVIČ ■ Most már minden rendben lesz, Elvira asszony. Egy korty zöld tea, és mehet minden tovább.

Elmennek. Elvira áll, nem tudja, mit tegyen. Odalép a tükrökhöz, megigazítja a haját. Bánatosan nézi a tükröképét.

ELVIRA ■ Micsoda megkönnyebülés, hogy az ember megöregedhet és meghalhat.

Függöny.

A Change Is Gonna Come

I was born by the river

In a little tent

Oh

And just like a river

I been a running ever since

It's been a long

A long time coming but I know

a change gon' come

Oh

Yes it will

It's been too hard living but I'm

afraid to die

Cause I don't know what's up there beyond the sky

It's been a long

A long time coming but I know

a change gon' come

Oh, yes it will

And I go to the movie and I go downtown

Somebody keeps telling me, „Don't hang around”

It's been a long

A long time coming but I know

a change gon' come

Oh

Yes I will

RAJSLI EMESE FORDÍTÁSA